

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

**Ochrana osobních údajů v České republice v kontextu činnosti
Úřadu pro ochranu osobních údajů**

Bakalářská práce

2020

Eva Klementová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Eva Klementová**
Osobní číslo: **E16915**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Téma práce: **Ochrana osobních údajů v České republice v kontextu činnosti
Úřadu pro ochranu osobních údajů**
Zadávací katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Zásady pro vypracování

Bakalářská práce se věnuje problematice ochrany osobních údajů v České republice se zřetelem na nedávno přijaté Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Cílem práce je zhodnotit vývoj a strukturu vybraných činností Úřadu pro ochranu osobních údajů za období minimálně posledních deseti let.

Osnova:

- Historický vývoj ochrany osobních údajů.
- Současná právní úprava ochrany osobních údajů v České republice.
- Úřad pro ochranu osobních údajů.
- Analýza vybraných činností Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. Ochrana osobních údajů v aplikační praxi: vybrané otázky. Praha: Linde Praha, 2013. 311 s. ISBN 978-80-86131-96-2.
MATES, P., JANEČKOVÁ, E., BARTÍK, V. Ochrana osobních údajů. Praha: Leges, 2012. 206 s. ISBN 978-80-87576-12-0.
MELOTÍKOVÁ, P. Ochrana osobních údajů v rámci veřejné správy. Praha: Leges, 2018. 150 s. ISBN 978-80-7502-275-2.
NAVRÁTIL, J. a kol. GDPR pro praxi. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. 339 s. ISBN 978-80-7380-689-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zdeněk Matěja, Ph.D.**
Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: **2. září 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

L.S.

---

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

Ing. Zdeněk Matěja, Ph.D.
vedoucí ústavu

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 31. 7. 2020

Eva Klementová

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Zdeňku Matějovi, Ph.D. za jeho odborné vedení a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Taktéž děkuji své rodině a svým blízkým za podporu při studiu a při psaní této práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se věnuje problematice ochrany osobních údajů v České republice se zřetelem na nedávno přijaté obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Práce popisuje úkoly, pravomoci a činnost Úřadu pro ochranu osobních údajů. Neméně důležitou částí práce je vysvětlení základních pojmů definovaných zákonem. Cílem práce je zhodnotit vývoj a strukturu vybraných činností Úřadu pro ochranu osobních údajů v období let 2010 až 2019.

KLÍČOVÁ SLOVA

osobní údaj, ochrana osobních údajů, Úřad pro ochranu osobních údajů, zákon o ochraně osobních údajů, zákon o zpracování osobních údajů, obecné nařízení o ochraně osobních údajů

TITLE

Personal data protection in the Czech Republic in context of activities of the Office for Personal Data Protection

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with a personal data protection issue in the Czech Republic with a regard to recently adopted general regulation on personal data protection (GDPR). The thesis describes the tasks, powers and activities of the Office for Personal Data Protection. An equally important part of the thesis is an explanation of basic concepts defined by a law. The aim of the thesis is to evaluate a development and a structure of selected activities of the Office for Personal Data Protection in the period from years 2010 to 2019.

KEYWORDS

personal data, personal data protection, the Office for Personal Data Protection, the Data Protection Act, the Data Processing Act, General Data Protection Regulation

OBSAH

ÚVOD	11
1. HISTORICKÝ VÝVOJ OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ	13
1.1 Vývoj ochrany osobních údajů ve světě a v Evropě	13
1.2 Vývoj ochrany osobních údajů na území současné České republiky	15
2. SOUČASNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ	18
2.1 Vybrané úpravy v zákoně o zpracování osobních údajů	19
2.2 Základní pojmy související s ochranou osobních údajů	21
2.2.1 Osobní údaj	21
2.2.2 Zpracování osobních údajů	23
2.2.3 Správce	24
2.2.4 Zpracovatel	25
2.3 Dozorové orgány v oblasti ochrany osobních údajů	26
2.3.1 Evropský sbor pro ochranu osobních údajů	26
2.3.2 Společné kontrolní orgány	27
2.3.3 Mezinárodní spolupráce	28
3. ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ	31
3.1 Zřízení a působnost Úřadu	31
3.2 Nezávislost Úřadu	32
3.3 Organizace Úřadu	33
3.4 Úkoly Úřadu	37
3.5 Pravomoci Úřadu	42
3.6 Dozorová činnost Úřadu	44
3.7 Správní trestání	48
3.8 Zprávy o činnosti	52
4. ANALÝZA VYBRANÝCH ČINNOSTÍ ÚŘADU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ	54
4.1 Dozorová činnost	54
4.2 Poradenská a konzultační činnost	64
4.3 Zahraniční spolupráce	67
4.4 Svobodný přístup k informacím	69
ZÁVĚR	72
POUŽITÁ LITERATURA	75

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Organizační struktura Úřadu pro ochranu osobních údajů.....	37
Obrázek 2: Podání a stížnosti v letech 2010 - 2019	55
Obrázek 3: Nevyžádaná obchodní sdělení v letech 2010 - 2019	57
Obrázek 4: Kontrolní činnost v letech 2010 - 2019	59
Obrázek 5: Správní trestání v letech 2010 - 2019	60
Obrázek 6: Soudní přezkum v letech 2010 - 2019.....	61
Obrázek 7: Registrace v letech 2010 - 2017	63
Obrázek 8: Stížnosti podle § 175 správního řádu v letech 2010 - 2019	64
Obrázek 9: Dotazy a konzultace v letech 2010 - 2019	66
Obrázek 10: Připomínkované legislativní návrhy v letech 2010 - 2019.....	67
Obrázek 11: Povolení k předávání osobních údajů do zahraničí v letech 2010 - 2019	69
Obrázek 12: Žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím v letech 2010 - 2019	71

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
kontrolní řád	zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)
obecné nařízení, GDPR	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
Sbor	Evropský sbor pro ochranu osobních údajů
směrnice 95/46/ES	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů
správní řád	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
trestněprávní směrnice	směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV
Úmluva č. 108	Úmluva č. 108 o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat

Úřad, ÚOOÚ

zákon o elektronických komunikacích

zákon o některých službách informační společnosti

zákon o odpovědnosti za přestupky

zákon o ochraně osobních údajů

zákon o svobodném přístupu k informacím

zákon o zpracování osobních údajů

změnový zákon

Úřad pro ochranu osobních údajů

zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)

zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti)

zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů

zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů

zákon č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů

ÚVOD

Ochraně osobních údajů se v posledních letech věnuje zvýšená pozornost. A to jak ze strany odborníků, tak i ze strany široké veřejnosti. Osobní údaje jsou součástí života každého člověka už od narození, kdy mu rodiče vyberou jméno, matřička přidělí rodné číslo a zdravotní pojišťovna číslo pojištěnce. Množství osobních údajů s přibývajícím věkem narůstá a k jejich zpracování dochází téměř ve všech oblastech lidského života. Každý člověk se ve svém životě dostane do situace, kdy musí své osobní údaje na základě zákonných důvodů poskytnout, například při uzavírání smluvního vztahu. Často ale své osobní údaje sděluje zcela dobrovolně s cílem získat nějakou ekonomickou výhodu, třeba slevovou kartu do obchodu. Poskytnutí osobních údajů tedy není možné uniknout, a proto je velmi důležité stanovit patřičné zásady pro jejich zpracování. Zejména v dnešní době, kdy v souvislosti s globalizací dochází k obrovskému shromažďování a následnému přenosu velkého množství osobních údajů, je nutné zajistit ochranu osobních údajů nejen na národní úrovni ale i v mezinárodním měřítku. Z těchto důvodů byla Evropskou unií vypracována a přijata nová právní úprava v podobě Obecného nařízení o ochraně osobních údajů, jejímž cílem je sjednotit práva ochrany osobních údajů ve všech zemích Evropské unie a dalších zemích, kterých se týká.

Bakalářská práce se věnuje problematice ochrany osobních údajů v České republice se zřetelem na nedávno přijaté Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Cílem práce je zhodnotit vývoj a strukturu vybraných činností Úřadu pro ochranu osobních údajů v období let 2010 až 2019. V návaznosti na stanovený cíl práce byly formulovány dvě výzkumné otázky (VO). VO 1: Který rok analyzovaného období byl z hlediska činnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů nejnáročnější? VO 2: Kterých činností Úřadu pro ochranu osobních údajů se nejvíce dotkla účinnost Obecného nařízení o ochraně osobních údajů?

Práce je členěna do čtyř kapitol, které jsou dále uspořádány do podkapitol. První kapitola se věnuje historickému vývoji ochrany osobních údajů ve světě, v Evropě a na území současné České republiky. Druhá kapitola popisuje současnou právní úpravu v České republice a vysvětluje základní pojmy, které souvisejí s problematikou ochrany osobních údajů. Součástí této kapitoly je představení dozorových orgánů působících v oblasti ochrany osobních údajů. Kapitola třetí se věnuje Úřadu pro ochranu osobních údajů, přičemž na začátku je vysvětlena jeho působnost, nezávislost a organizace. Další podkapitoly rozebírají jeho úkoly, pravomoci a činnost. Je zde popsáno i správní trestání, ke kterému je Úřad pro ochranu osobních údajů zmocněn. Zmíněna je i povinnost Úřadu vydávat a zveřejňovat výroční zprávu. Čtvrtá kapitola

je tvořena analýzou vybraných činností Úřadu pro ochranu osobních údajů za období let 2010 až 2019. Každá činnost, kterou Úřad pro ochranu osobních údajů vykonává, je nejdříve podrobněji popsána a vysvětlena. Následně je zobrazen vývoj této činnosti během zkoumaného desetiletého období.

1. HISTORICKÝ VÝVOJ OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Ochrana soukromí se postupně vyvíjí od samých počátků lidstva. V úplných začátcích vzniku společnosti sice ochrana soukromí neexistovala, ale postupným vývojem společnosti začalo docházet k tomu, že si nejbohatší a nejvýznamnější lidé začali své soukromí chránit. (Navrátil, 2018, s. 25 - 26)

1.1 Vývoj ochrany osobních údajů ve světě a v Evropě

Na základě historických událostí, které ovlivnily vývoj ochrany osobních údajů, je možné pochopit principy vytváření právních norem. S příchodem náboženských válek nastal velký zlom v ochraně soukromí a lidé si začali své soukromí více chránit. Dalším mezníkem bylo období Velké francouzské revoluce, kdy docházelo k nesmyslnému vraždění kvůli odlišným názorům. Nejvýznamnějším a nejhrůznějším impulzem k uvědomění si nutnosti ochrany soukromí, a především ochrany osobních údajů byla genocida v období druhé světové války. Masový rozvoj výpočetní techniky v 70. letech 20. století umožňuje sběr, shromažďování a zpracování velkého množství informací a údajů. Tím dostává oblast ochrany osobních údajů zcela nový rozměr. (Navrátil, 2018, s. 26)

Pravděpodobně první psanou právní normou, která se zabývala ochranou soukromí byla Deklarace práv člověka a občana z roku 1789. Tato listina se stala podkladem pro prakticky všechny ústavy států v Evropě i v Americe. Určuje základní práva člověka a je základem demokracie, kterou známe v Evropě dnes. (Navrátil, 2018, s. 27)

Nejdůležitějším mezinárodním dokumentem, který se týká ochrany lidských práv je Všeobecná deklarace lidských práv, kterou dne 10. prosince 1948 v New Yorku přijalo Valné shromáždění Organizace spojených národů. Přestože byl tento dokument právně nezávazný, byla jeho velká autorita uznávána na celém světě. Z hlediska ochrany soukromí je významný článek 12: „*Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst. Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům.*“ (Týč, 1998, s. 59 - 61)

Na Všeobecnou deklaraci lidských práv navazuje Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, který byl přijat dne 19. prosince 1966 v New Yorku na zasedání Organizace spojených národů. Tento pakt, který je právně závazný, vstoupil v platnost dne 23. března 1976. Ochrana soukromí je zmíněna v článku 17, který je totožný s textem článku 12 Všeobecné deklarace lidských práv. (Týč, 1998, s. 96, 104)

Na půdě Rady Evropy byla dne 4. listopadu 1950 v Římě sjednána Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Základním cílem této úmluvy „*je ochrana a další rozvoj lidských práv a základních svobod.*“ Ochranu soukromí řeší článek 8, jehož přesné znění je: „*1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. 2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.*“ (Týč, 1998, s. 66 - 70)

Na požadavky v oblasti mezinárodní spolupráce v oblasti ochrany osobních údajů reagovala Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (dále jen „OECD“). Ta 23. září 1980 vydala Průvodce o ochraně soukromí a o přenosu osobních dat přes hranice států. Tento dokument poprvé definoval pojmy, které se následně začaly používat nejen v právních předpisech členských států OECD, ale i v mezinárodním právu. (Janečková, 2016, s. 11)

Prvním významným mezinárodním dokumentem, který sjednotil různé právní úpravy ochrany osobních údajů na evropském území, je Úmluva č. 108 na ochranu osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (dále jen „Úmluva č. 108“), který přijala Rada Evropy dne 28. ledna 1981. Předmětem a účelem úmluvy je: „*zaručit na území každé smluvní strany každé fyzické osobě, ať je jakékoli národnosti nebo pobývá kdekoli, úctu k jejím právům a základním svobodám, a zejména k jejímu právu na soukromý život, se zřetlem k automatizovanému zpracování osobních údajů, které se k ní vztahují.*“ (Matoušová, 2008, s. 2 - 3; Janečková, 2016, s. 11) Tuto úmluvu rozšířil dodatkový protokol Rady Evropy z 8. listopadu 2001 č. 181 k úmluvě ochrany osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat o orgánech dozoru a toku dat přes hranice. (Navrátil, 2018, s. 34)

V Evropské unii (dále jen „EU“) byla až do května 2018 nejdůležitějším dokumentem k ochraně osobních údajů Směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a s volným pohybem těchto údajů (dále jen „směrnice 95/46/ES“). Cílem této směrnice bylo sjednotit po právní stránce problematiku ochrany osobních údajů a jejich přenosu na území EU. Tím byl umožněn i volnější pohyb osob po zemích tzv. Schengenského prostoru. (Navrátil, 2018, s. 27) Směrnice také určila požadavky na bezpečnost zpracovávaných dat po technické stránce, stanovila povinnost oznamovat zpracování osobních údajů a zakotvila požadavek na

vytvoření nezávislého dozoru nad dodržováním přijatých zásad. Ze směrnice vyplývala povinnost, že členské státy musejí ustanovení směrnice začlenit do své legislativy do tří let. Státy, které chtěly vstoupit do EU, musely tuto směrnici aplikovat do svých národních předpisů ještě před vstupem do EU. Některá ustanovení směrnice 95/46/ES konkretizovala Směrnice č. 97/66/ES, kterou přijal Evropský parlament a Rada v prosinci 1997. Týkala se zpracování osobních údajů a ochrany soukromí v telekomunikačním sektoru. Tuto Směrnici nahradila v roce 2002 Směrnice 2002/58/ES o soukromí a elektronických komunikacích. (Kučerová, 2003, s. 351)

S prudkým rozvojem internetového obchodování, elektronického bankovníctví, s využíváním sociálních sítí bylo třeba řešit ochranu osobních údajů nově. Směrnice 95/46/ES už byla zastaralá a přestala odpovídat současné době. Proto ji bylo nutné zmodernizovat a sjednotit. Dne 27. dubna 2016 schválil Evropský parlament Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, dále jen „obecné nařízení“). Zkráceně se toto nařízení označuje počátečními písmeny anglického názvu General Data Protection Regulation, GDPR. Obecné nařízení nabylo účinnosti dne 25. května 2018 a je závazné pro všechny členské státy EU. Hlavním cílem obecného nařízení je sjednotit pravidla ochrany osobních údajů a přizpůsobit právní standardy současné době. Obecné nařízení je považováno za nejkomplexnější právní úpravu ochrany osobních údajů na světě a předpokládá se, že ovlivní tuto oblast práva v řadě dalších zemí. Zároveň s obecným nařízením byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV, zkráceně neoficiálně nazývaná trestněprávní směrnice o ochraně osobních údajů (dále jen „trestněprávní směrnice“). Oba tyto předpisy vytvářejí novou formu ochrany osobních údajů v EU. (Janečková, 2018, s. VIII - IX; Nezmar, 2017, s. 27 - 28; Pattynová, 2018, s. 23)

1.2 Vývoj ochrany osobních údajů na území současné České republiky

Na našem území se snažili císařští úředníci začlenit občanská práva do dubnové ústavy z roku 1848. Další pokusy o zařazení občanských práv byly zaznamenány v kroměřížském návrhu ústavy z roku 1848 a v březnové (Stadionově) ústavě ze 4. března 1849. Do únorové ústavy z roku 1861 nebyla úprava občanských práv zapracována. Proto byly přijaty jednotlivé

zákony, které tuto problematiku řešily. Nejprve to byl zákon č. 87/1862 ř. z. o svobodě osoby a zákon č. 88/1862 ř. z. na ochranu domovního práva. Následně byl přijat tiskový zákon č. 6/1863 ř. z. V roce 1867 schválila Říšská rada zákon o právu spolčovacím č. 134/1867 ř. z. a o právu shromažďovacím č. 135/1867 ř. z. Ucelený soubor občanských práv zahrnoval až zákon o všeobecných právech státních občanů č. 142/1867 ř. z. Tento zákon zaručoval občanům například volnost pohybu, osobní a domovní svobodu, svobodu slova a tisku a další základní práva. (Vojáček, 2016, s. 232 - 240)

Po vzniku samostatného československého státu byla vyhlášena československá ústava pod č. 121/1920 Sb. Ústava obsahovala v hlavě páté obsáhlý soupis občanských práv, svobod a povinností. Tímto byla zaručena svoboda osobní, svoboda domovní a tajemství listovní. Podrobněji pak tuto problematiku řešil ústavní zákon č. 293/1920 Sb. O ochraně svobody osobní, domovní a tajemství listovního. (Vojáček, 2016, s. 303 - 308)

Po dlouhé období se problematice ochrany osobních údajů nevěnovala téměř žádná pozornost. Řešila se pouze pravidla ochrany osobních údajů v souvislosti s vydáváním a držetím cestovních dokladů nebo jiných dokladů, které osobní údaje obsahovaly. Až v 90. letech 20. století se úprava pravidel ochrany osobních údajů dostala do popředí zájmu. (Navrátil, 2018, s. 28) Základní právní zakotvení obsahuje Listina základních práv a svobod vyhlášená Usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. V čl. 10 odst. 2 je uvedeno: „Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života“ a v odst. 3 stojí: „Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě“. (Ústava ČR, 2018, s. 17 - 18)

Prvním komplexním právním předpisem byl v oblasti ochrany osobních údajů zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech. Přijetí tohoto zákona bylo reakcí na Úmluvu č. 108, kterou přijala Rada Evropy v roce 1981. Za přínos zákona se považuje uvedení definic základních pojmů, jako například osobní údaj, informační systém nebo provozovatel informačního systému. Nedostatkem naopak bylo, že nebyl stanoven nezávislý dozorový orgán, který měl dohlížet nad nakládáním s osobními údaji. (Janečková, 2016, s. 13; Maštalka, 2008, s. 11)

S procesem příprav na vstup České republiky (dále jen „ČR“) do EU musela být právní úprava sladěna s podmínkami směrnice 95/46/ES. Na základě těchto skutečností byl uveden v platnost zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (dále

jen „zákon o ochraně osobních údajů“). Nad dodržováním povinností vyplývajících ze zákona o ochraně osobních údajů začal dohlížet Úřad pro ochranu osobních údajů, který byl zřízen v souvislosti s přijetím tohoto zákona. (Maštalka, 2008, s. 11 - 12; Kučerová, 2003, s. 37 - 38)

Od 25. května 2018 je v ČR v plném rozsahu účinné obecné nařízení. Současně s obecným nařízením byla v EU přijata i trestněprávní směrnice. Protože směrnice ukládá povinnost členským státům její provedení ve vnitrostátním právu, byla nutná její transpozice do našeho právního řádu. Na základě těchto skutečností Parlament dne 12. března 2019 schválil zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. (Janečková, 2018, s. IX; Nulíček, 2019, s. 1)

2. SOUČASNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ V ČESKÉ REPUBLICE

Jak již bylo zmíněno, v ČR je od 25. května 2018 platné obecné nařízení. Toto nařízení je v plném rozsahu uplatnitelné v českém právním řádu, nicméně umožňuje členským státům upřesnit nebo rozvést ustanovení v něm zakotvená. Z těchto důvodů byl u nás přijat nový zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, který nabyl účinnosti dne 24. dubna 2019 (dále jen „zákon o zpracování osobních údajů“). Tím došlo ke zrušení dosud platného zákona o ochraně osobních údajů.

Zákon o zpracování osobních údajů zároveň upravuje činnost v zásadě všech orgánů činných v trestním řízení, která je v rámci EU upravena trestněprávní směrnicí. V případě transpozice trestněprávní směrnice do českého právního řádu měli zákonodárci oproti adaptaci obecného nařízení širší možnosti, ale i přesto se nemohli odklonit od eurokonformního výkladu. (Nulíček, 2019, s. XIII - XV, 2)

Zákon o zpracování osobních údajů je rozdělen do dvou částí. První část se věnuje zpracování osobních údajů a část druhá obsahuje přechodná, zrušovací a závěrečná ustanovení. Část první se dále člení na šest hlav, které jsou označeny římskými číslicemi.

Hlava I definuje předmět úpravy a působnost zákona o zpracování osobních údajů.

Hlava II stanovuje pravidla pro zpracování osobních údajů podle obecného nařízení. Jsou zde uvedeny výjimky z povinností podle obecného nařízení, a to zejména pro případy zpracování osobních údajů na základě právní povinnosti a při plnění úkolů ve veřejném zájmu, zpracování osobních údajů orgány veřejné moci a veřejnými subjekty a další.

Hlava III upravuje pravidla pro zpracování osobních údajů za účelem předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů, výkonu trestů a ochranných opatření, zajišťování bezpečnosti ČR nebo zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Ustanovení obsažená v této hlavě provádějí většinu trestněprávní směrnice.

Hlava IV stanovuje pravidla pro zpracování osobních údajů za účelem ochrany obranných a bezpečnostních zájmů ČR. Ustanovení této hlavy jsou s úpravami přejata ze zákona o ochraně osobních údajů, neboť právní úprava ochrany osobních údajů při zajišťování obranných a bezpečnostních zájmů ČR nemá přímou vazbu ani k obecnému nařízení, ani k trestněprávní

směrnici. Důvodem je ta skutečnost, že EU nemá působnost v oblasti národní bezpečnosti a právo EU se na tuto oblast nevztahuje.

Hlava V se věnuje postavení, složení, působnosti a pravomocem Úřadu pro ochranu osobních údajů. Zároveň určuje, že Úřad má pravomoc k ukládání pokut dle obecného nařízení.

Hlava VI zavádí zvláštní přestupky za porušení zákazu zveřejnění osobních údajů podle jiných právních předpisů. Dále upřesňuje, že porušení obecného nařízení je přestupkem a také stanovuje přestupky za porušení proti Hlavě III. Rovněž ukládá Úřadu povinnost upustit od uložení pokuty za porušení povinností orgánům veřejné moci a veřejným subjektům. (Nulíček, 2019, s. XV - XVI, 73, 119)

Současně se zákonem o zpracování osobních údajů vešel v platnost zákon č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů (dále jen „změnový zákon“). Zákon reaguje na změny, které přinesl zákon o zpracování osobních údajů a začleňuje je do dalších právních předpisů. Tento zákon postihuje pouze orgány veřejné moci, a to při výkonu veřejné moci. (Epravo.cz, 2019)

Soukromí člověka je kromě legislativy na ochranu osobních údajů také chráněno celou řadou jiných předpisů. Ochranu soukromí v soukromoprávní rovině zaručuje prostřednictvím práv na ochranu osobnosti občanský zákoník. Dále se ochraně soukromí věnuje trestní zákoník, který definuje trestné činy proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství. Mezi další předpisy upravující ochranu soukromí se řadí například zákoník práce, zákon o elektronických komunikacích, zákon o některých službách informační společnosti nebo tiskový zákon. (Pattynová, 2018, s. 27)

2.1 Vybrané úpravy v zákoně o zpracování osobních údajů

Obecné nařízení dovoluje členským zemím EU zpřesnit obecná ustanovení v něm obsažená, a tak je lépe adaptovat na prostředí konkrétního státu. Za nejdůležitější změny, které jsou v zákoně o zpracování osobních údajů obsaženy, lze považovat upravení výše sankcí ve vztahu k orgánům veřejné moci, upravení věkové hranice pro souhlas se zpracováním u nezletilých a dále například výjimka z povinnosti správce vypracovat posouzení vlivu zpracování osobních údajů na ochranu osobních údajů. Některé úpravy budou následně podrobněji popsány. (Epravo.cz, 2019)

Sankce a pokuty

Obecné nařízení v článku 83 zakotvilo obecné podmínky pro ukládání správních pokut. Podle povahy a závažnosti porušení ochrany osobních údajů jsou sankce rozděleny do dvou skupin. Za méně závažnější porušení je možné udělit správní pokutu až do výše 10 000 000 EUR, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 2 % celosvětového ročního obrátu za předchozí finanční rok, podle toho, která hodnota je vyšší. V případě závažnějších porušení lze uložit správní pokutu až do výše 20 000 000 EUR, nebo jedná-li se o podnik až do výše 4 % celosvětového ročního obrátu. (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 80 - 81)

Zákon o zpracování osobních údajů upravil oproti obecnému nařízení výše pokut a snížil pokuty za přestupky proti zákazu zveřejnění osobních údajů. Přestupek specifikuje § 61 odst. 1 následovně: „*Fyzická osoba, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že poruší zákaz zveřejnění osobních údajů stanovený jiným právním předpisem.*“ (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 18) Za tento přestupek je podle odst. 2 možné uložit pokutu do výše 1 000 000 Kč nebo do výše 5 000 000 Kč, jedná-li se o přestupek spáchaný tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem. Odst. 3 umožňuje upuštění od uložení pokuty v případě, že se přestupku dopustí orgán veřejné moci nebo veřejný subjekt. Za přestupky proti Hlavě III, které jsou specifikovány v § 63 je možné uložit pokuty s horní hranicí až 10 000 000 Kč. (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 18 - 19)

Souhlas dítěte

Obecné nařízení považuje za důležitou ochranu osobních údajů dětí, protože si mohou méně uvědomovat rizika a důsledky zneužití jimi poskytnutých informací pro účely marketingu nebo v případě vytváření osobnostních nebo uživatelských profilů. Dále obecné nařízení poukazuje na zásadu transparentnosti, která je založena na stručnosti a srozumitelnosti informací určených veřejnosti. V případě, že jsou informace určené dětem, mají být poskytovány jasnými a jednoduchými jazykovými prostředky, aby jim děti snadno porozuměly. (Navrátil, 2018, s. 71) Obecné nařízení řeší věkovou hranici dítěte v souvislosti se službami informační společnosti v článku 8. V odstavci 1 je uvedeno, že zpracování osobních údajů dítěte je zákonné v případě, že je dítěti nejméně 16 let. Pokud je dítě mladší 16 let, je vyžadován souhlas osoby, která vykonává rodičovskou zodpovědnost k dítěti. Členským státem je umožněno právním předpisem stanovit nižší věk, ne však nižší než 13 let. (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 51) Pro úplnost je nezbytné vysvětlit pojem „Služba informační společnosti“. Tento pojem definuje

zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti). Za službu informační společnosti se považuje jakákoli služba poskytovaná elektronickými prostředky na individuální žádost uživatele podanou elektronickými prostředky. Prakticky se jedná o mobilní aplikace, sociální sítě, e-mailové servery nebo online hry. Bylo by dobré ještě zmínit zvláštní výjimku, která je uvedena v recitálu 38 Nařízení: „*Souhlas nositele rodičovské zodpovědnosti by neměl být nutný v případě preventivních či poradenských služeb nabízených přímo dětem.*“ (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 27) V praxi se jedná o kontaktování nezpůsobilých dětí, kterým je nabízena pomoc třeba při strachu z vysvědčení nebo v případě domácího násilí či alkoholismu rodičů. V těchto situacích by povinnost získání souhlasu znemožnilo původní záměr. (Nulíček, 2019, s. 18 - 20)

Zákon o zpracování osobních údajů, § 7 snížil způsobilost k udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů v souvislosti s nabídkou služeb informační společnosti na 15 let. (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 5)

2.2 Základní pojmy související s ochranou osobních údajů

Hlavním úkolem zákona o zpracování osobních údajů je upravit práva a povinnosti při zpracování osobních údajů. Z toho lze odvodit zásadní pojmy jako je osobní údaj, zpracování osobních údajů, subjekt údajů nebo správce a zpracovatel. V nyní již zrušeném zákoně o ochraně osobních údajů byly tyto pojmy vymezeny v § 4. Nový zákon o zpracování osobních údajů se definicí pojmů nezabývá. Definice důležitých pojmů lze ale nalézt v obecném nařízení v čl. 4. V následující části se bude práce těmito pojmy zabývat.

2.2.1 Osobní údaj

V současné době již neplatný zákon o ochraně osobních údajů vymezil pojem osobní údaj následovně: *Osobním údajem se rozumí jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.*“ (Matoušová, 2008, s. 365)

Platnou definici obsahuje obecné nařízení v čl. 4 odst. 1: „*Osobními údaji se rozumí veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje,*

síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby.“ (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 48)

Tyto výše citované definice jsou velmi podobného znění. Příčinou je to, že obě definice jsou přejaty z mezinárodních dokumentů, konkrétně Úmluvy č. 108 a směrnice 95/46/ES. (Melotíková, 2018, s. 16) Rozdílný je pouze výčet informací, kdy v obecném nařízení jsou nově jako identifikátory fyzické osoby uvedeny lokační údaje a síťový identifikátor. Za lokační údaj se považuje informace, která se týká místa pobytu nebo pohybu určité osoby. Údaje o zeměpisné poloze mohou vést k identifikaci konkrétní osoby, proto obecné nařízení obsahuje tento pojem. (Nulíček, 2018, s. 82) Druhým novým pojmem je síťový identifikátor, jehož definice je vysvětlena v recitálu 30 obecného nařízení. Zde se uvádí, že fyzickým osobám mohou být přiřazeny síťové identifikátory, které využívají jejich zařízení, jako například IP adresy nebo identifikátory cookies, a tak mohou být zanechány stopy, které mohou vést k identifikaci fyzických osob. (Žůrek, 2017, s. 41)

Pod pojmem osobní údaj si lze představit různé informace, které se váží k určité osobě a k jejímu soukromému životu. Z definice vyplývá, že pojem osobní údaj je velmi široký a zahrnuje veškeré informace o určeném nebo určitelném jedinci. Jedná se tedy o všechny skutečnosti a informace, třeba i nekonkrétní a bezvýznamné, které se vztahují k přímo či nepřímo určené nebo určitelné fyzické osobě. Současně je nutné si tuto informaci spojit s konkrétním člověkem. (Melotíková, 2018, s. 16)

Určenost neboli identifikovanost fyzické osoby se může vysvětlit tak, že osoba je odlišitelná od všech dalších a je také vyhledatelná. Je ale třeba po celou dobu, kdy je informace k dispozici, tuto osobu poznat a kontaktovat. K tomu slouží základní identifikátory, do kterých se řadí celé jméno a adresa. Jméno od sebe odlišuje jednotlivé osoby a adresa slouží k jejich kontaktování. Adresu může nahradit telefonní číslo nebo emailová adresa, protože na základě nich je možné osobu také kontaktovat. Tyto základní identifikátory je vhodné doplnit datem narození, neboť se může stát, že jméno a adresa budou patřit více osobám. Dalšími identifikačními znaky jsou například otisk prstů, DNA, snímek obličeje, podpis nebo rodné číslo. Z toho lze odvodit členění základních identifikátorů na:

- identifikátory přidělené pro obecnou identifikaci (jméno, příjmení),
- identifikátory vrozené (otisk prstu, obličej),
- identifikátory přidělené pro určitý účel (PIN, platební karta).

Slovo určitelnost, cizím slovem identifikovatelnost osoby lze objasnit tak, že osobu je možné na základě údajů částečně identifikovat a pro určení plné totožnosti je nutné získat ještě další informace z jiných zdrojů. Zdroj těchto informací však musí být přístupný nejen legálně, ale i poměrně snadno. Může se jednat o data z jiné evidence, z veřejně dostupných databází nebo o data od jiného subjektu. (Maštalka, 2008, s. 13 - 19)

Informaci je možné považovat za osobní údaj v případě, kdy se týká fyzické osoby žijící. Ochranou osobnostních práv zemřelé osoby se obecné nařízení nezabývá. Rovněž do působnosti obecného nařízení nespadá ochrana dobrého jména právnické osoby. Obtížnější situace je u fyzických osob podnikajících, kdy nelze zcela oddělit profesní a soukromý život. V tomto případě je složité určit, které informace je možné zpracovávat a na které údaje se vztahuje obecné nařízení o ochraně osobních údajů. (Nulíček, 2018, s. 81)

2.2.2 Zpracování osobních údajů

Zrušený zákon o ochraně osobních údajů vymezil, že *„Zpracováním osobních údajů se rozumí jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.“* (Matoušová, 2008, s. 365)

Obecné nařízení v čl. 4 odst. 2 uvádí následující definici: *„Zpracováním se rozumí jakákoliv operace nebo soubor operací, které jsou prováděny s osobními údaji nebo soubory osobních údajů pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromažďování, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení.“* (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 48)

I v tomto případě je formulace obou definic velice podobná, neboť obě vycházejí z předpisů EU, konkrétně z Úmluvy č. 108 a směrnice 95/46/ES. Nejprve je v zákoně obecně popsáno, co zahrnuje zpracování a následně jsou uvedeny konkrétní činnosti, které při zpracování osobních údajů mohou probíhat. (Melotíková, 2018, s. 86)

Pojem zpracování osobních údajů je stejně důležitý jako je pojem osobní údaj. Tyto pojmy spolu nerozdílně souvisí, protože o zpracování osobních údajů se jedná pouze v případě, že daná činnost znamená zpracování osobních údajů podle obecného nařízení. Především je nutné podotknout, že každá činnost nebo použití osobních údajů není zpracováním osobních údajů ve

smyslu ochrany osobních údajů při jejich zpracování. (Žůrek, 2017, s. 54) Za zpracování osobních údajů se považuje operace nebo soustava operací, která je prováděna systematicky, s určitým záměrem, a to bez ohledu na způsob a prostředky zpracování. Může se jednat o soustavu operací, například vedení personální evidence pro účely plnění povinností dle zákoníku práce. Za zpracování se považuje i jednotlivá nebo jednorázová operace, která je realizována pro dosažení specifického účelu. Zpracování údajů může probíhat různými způsoby, kupříkladu manuálně, elektronicky, kombinovaně nebo za použití softwarového nástroje. (Nulíček, 2018, s. 85)

2.2.3 Správce

Pojem správce byl v zákoně o ochraně osobních údajů popsán takto: „*Správce se rozumí každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za něj. Zpracováním osobních údajů může správce zmocnit nebo pověřit zpracovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.*“ (Matoušová, 2008, s. 366)

Obecné nařízení definuje správce v čl. 4 odst. 7 následovně: „*Správce se rozumí fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů; jsou-li účely a prostředky tohoto zpracování určeny právem Unie či členského státu, může toto právo určit dotčeného správce nebo zvláštní kritéria pro jeho jmenování.*“ (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 49)

Zde opět formulace pojmu vychází ze směrnice 95/46/ES. Při porovnání obou definic je zřejmý rozdíl v tom, že v současně platné definici obsažené v obecném nařízení není uvedena formulace, že správce provádí a odpovídá za zpracování osobních údajů. Odpovědnost správce je zakotvena v čl. 5 odst. 2, článku 24 a v recitálu 74, kde je uvedeno: „*Měla by být stanovena odpovědnost správce za jakékoliv zpracování osobních údajů prováděné správcem nebo pro něj. Správce by měl být zejména povinen zavést vhodná a účinná opatření a být schopen doložit, že činnosti zpracování jsou v souladu s tímto nařízením, včetně účinnosti opatření. Tato opatření by měla zohledňovat povahu, rozsah, kontext a účely zpracování a riziko pro práva a svobody fyzických osob.*“ (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 34) Vynechání spojení, že správce provádí zpracování osobních údajů, není samoučelné. Správce vlastně nemusí celé zpracování realizovat sám, ale může celým nebo částečným zpracováním pověřit zpracovatele. (Nulíček, 2018, s. 89 - 90)

Žádné zpracování osobních údajů se neobejde bez správce. Správcem je osoba, která vykonává určitou činnost, při které dochází ke zpracování osobních údajů, a která určí účely

a prostředky zpracování osobních údajů. Správcem může být fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt. Za účel lze považovat cíl dané činnosti, například nabízení služeb zákazníkům a jejich marketingové oslovování. Nebo může být cíl dán přímo zákonem, kdy každému zaměstnavateli zákon ukládá povinnost vést evidenci o svých zaměstnancích. Prostředky se rozumí nástroje nebo zvolené postupy použité pro konkrétní zpracování. (Nulíček, 2018, s. 89 - 90)

2.2.4 Zpracovatel

V zákoně o ochraně osobních údajů byla uvedena tato definice: „*Zpracovatelem je každý subjekt, který na základě zvláštního zákona nebo pověření správcem zpracovává osobní údaje podle tohoto zákona.*“ (Matoušová, 2008, s. 366)

V obecném nařízení v čl. 4 odst. 8 je následující definice: „*Zpracovatelem se rozumí fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který zpracovává osobní údaje pro správce.*“ (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 49)

I v tomto případě obecné nařízení přejalo formulaci definice ze směrnice 95/46/ES. Obecné nařízení oproti zákonu o ochraně osobních údajů stanovuje subjekty, které mohou zastávat pozici zpracovatele. Výčet těchto subjektů je velmi široký, tudíž ve finále z možnosti stát se zpracovatelem nikoho nevylučuje. Dále obecné nařízení nerozlišuje variantu, kdy správce buď zmocní nebo pověří zpracovatele. Pověřit zpracovatele může správce na základě svého rozhodnutí sám. Oproti tomu zmocnění vyplývá ze zákona a objevuje se především ve veřejné správě. Na rozdíl od zákona o ochraně osobních údajů obecné nařízení určuje, že zpracovatelem je ten, kdo zpracovává osobní údaje pro správce a zda je to na základě smlouvy nebo podle zvláštního předpisu už neuvádí. Podmínky určení zpracovatele zvláštním předpisem upravuje čl. 28 odst. 3 obecného nařízení. (Nulíček, 2018, s. 91 - 92)

Zpracovatel je subjekt, kterého může správce využít pro zpracování osobních údajů. Správce se může rozhodnout sám a kdykoliv, ale jeho povinností je uzavřít se zpracovatelem písemnou smlouvu. Ta musí obsahovat náležitosti upravené v čl. 28 obecného nařízení, který se zabývá vztahem mezi správcem a zpracovatelem. Ale i v případě, že správce ke zpracování osobních údajů využije zpracovatele, nadále platí, že odpovědnost za soulad zpracování se zákonem nese správce. (Žůrek, 2017, s. 87 - 88; Nulíček, 2018, s. 92)

2.3 Dozorové orgány v oblasti ochrany osobních údajů

Každý členský stát EU má za povinnost zřídit podle čl. 51 odst. 1 obecného nařízení nezávislý orgán veřejné moci. Ten má za úkol monitorovat uplatňování tohoto nařízení a chránit tak základní práva a svobody fyzických osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů a usnadnit tak pohyb osobních údajů v rámci EU. Nezávislým orgánem veřejné moci je podle čl. 4 odst. 21 obecného nařízení dozorový úřad. (Žůrek, 2017, s. 166)

Pro podporu jednotného a důsledného uplatňování obecného nařízení v celé EU byl dle čl. 68 odst. 1 zřízen Evropský sbor pro ochranu osobních údajů jako subjekt Unie s právní subjektivitou. (Nulíček, 2018, s. 484 - 485)

V ČR je ústředním správním úřadem pro oblast ochrany osobních údajů Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze. Jeho zřízení a kompetence stanovuje zákon o zpracování osobních údajů. (Nulíček, 2019, s. 132)

2.3.1 Evropský sbor pro ochranu osobních údajů

Předchůdcem Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (dále jen „Sbor“) byla pracovní skupina WP29, která byla zřízena na základě ustanovení čl. 29 směrnice 95/46/ES. Tuto pracovní skupinu tvořili zástupci dozorového úřadu každého členského státu a dále evropský inspektor ochrany údajů a jeden zástupce z Evropské komise. Pracovní skupina WP29 byla pouze poradní orgán bez právní subjektivity. Její činnost spočívala zejména ve vydávání doporučení a stanovisek. (Žůrek, 2017, s. 28; Nulíček, 2018, s. 485)

Pracovní skupina WP29 se dnem účinnosti obecného nařízení, tedy 25. května 2018 změnila na Sbor. Nově zřízený Sbor má dle čl. 68 odst. 1 právní subjektivitu, která je významná z hlediska zvýšení pravomocí a plnění cílů. Neméně důležitým prvkem je nezávislost Sboru, která vychází z ustanovení čl. 69 odst. 1. Sbor je složen ze zástupců dozorových úřadů pro ochranu údajů každého členského státu a evropského inspektora ochrany údajů. Činností a schůzek sboru má právo účastnit se zástupce Evropské komise, ale nemá hlasovací právo. Mezi hlavní úkoly Sboru patří zajištění jednotného a důsledného uplatňování pravidel obecného nařízení v celé EU. Dále tam lze zařadit poskytování poradenství Evropské komisi, vydávání pokynů, doporučení a osvědčených postupů a prosazování spolupráce mezi dozorovými úřady jednotlivých členských zemí. (Staňková, 2018, s. 160; Nulíček, 2018, s. 485 - 486)

2.3.2 Společné kontrolní orgány

Na evropském kontinentu působí i další organizace, které se zabývají dohledem při zpracování osobních údajů. Patřil sem i Společný dozorový orgán pro Schengenský informační systém, který byl zřízen dle Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985. (Matoušová, 2008, s. 351) Z důvodu spuštění nového Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II) byl v roce 2013 nahrazen Koordinační skupinou pro dohled nad SIS II, kterou tvoří zástupci vnitrostátních dozorových orgánů jednotlivých členských států a evropský inspektor ochrany údajů. Úkolem Koordinační skupiny je zajištění dohledu nad dodržováním ochrany osobních údajů v SIS II a provádění dohledu nad dodržováním příslušných právních ustanovení. (ÚOOÚ, 2020a) Schengenský informační systém druhé generace je rozsáhlá mezinárodní databáze, ve které jsou zaneseny údaje o osobách a předmětech. Jedná se především o záznamy o osobách vedené pro účely odepření vstupu nebo pobytu, záznamy o osobách hledaných za účelem zatčení a předání na základě evropského zatýkacího rozkazu nebo záznamy o osobách hledaných za účelem soudního řízení. Dále jsou v SIS II obsaženy záznamy o věcech (vozidla, plavidla, letadla, kontejnery) pořízené pro účely skrytých kontrol nebo zvláštních kontrol a záznamy o věcech hledaných za účelem zabavení nebo za účelem zajištění důkazů v trestním řízení. Tato databáze je využívána především při provádění hraničních kontrol, při policejních a celních kontrolách ve vnitrozemí, při řízení o udělování víz nebo vydávání povolení k pobytu. (ÚOOÚ, 2020b)

Další spolupráce mezi členskými státy EU se týká společné vízové politiky. Vízový informační systém byl zřízen Rozhodnutím Rady ze dne 8. června 2004 o zřízení Vízového informačního systému (VIS) (2004/512/ES). Účelem tohoto systému je zlepšit provádění společné vízové politiky, usnadnit řízení při žádostech o vízum a zamezit současnému podávání více žádostí o víza do různých členských států (tzv. „visa shopping“). Dohled nad tímto systémem vykonává Koordinační skupina pro vízový informační systém. (ÚOOÚ, 2020c)

Mezinárodní spolupráce funguje i v oblasti celní správy, kdy celní správy jednotlivých členských států spolupracují prostřednictvím Celního informačního systému (CIS). Databáze CIS pomáhá při předcházení, vyšetřování a stíhání závažných porušení celních nebo zemědělských předpisů EU. I v tomto případě zde figuruje dohled, který zabezpečuje Koordinační skupina pro Celní informační systém. (ÚOOÚ, 2020d)

Spolupráce mezi členskými státy EU probíhá i při identifikaci žadatelů o azyl a osob, které byly zadrženy v souvislosti s nezákonným překročením vnější hranice Evropské unie. V tomto

případě příslušné orgány využívají informační systém EURODAC, který slouží pro srovnání otisků prstů žadatelů o azyl a některých kategorií ilegálních přistěhovalců. Dozor nad tímto systémem provádí Koordinační skupina pro Eurodac. (ÚOOÚ, 2020e)

Pro předcházení a boj proti organizované trestné činnosti, terorismu a další závažné trestné činnosti ohrožující dva nebo více členských států byl založen Europol. Europol je agenturou EU pro vymáhání práva, která byla původně zřízena podpisem úmluvy o Europolu v roce 1995. V roce 2009 tuto úmluvu nahradilo rozhodnutí Rady č. 2009/371/SVV o zřízení Evropského policejního úřadu, a Europol se tak oficiálně stal evropským policejním úřadem. Europol sídlí v nizozemském Haagu a jeho cílem je zajistit, aby byla Evropa bezpečnější pro její občany. Přestože nemá přímé výkonné pravomoci například v oblasti zatýkání osob, jeho činnost je pro celou EU velice významná. Europol musí také dodržovat předpisy pro ochranu osobních údajů, mezi které mimo jiné patří i již zmiňovaná trestněprávní směrnice. Dohled nad ochranou osobních údajů vykonává Rada spolupráce pro Europol, která je tvořena evropským inspektorem ochrany údajů a zástupci vnitrostátních dozorových orgánů členských států. (ÚOOÚ, 2020f)

Ochranou osobních údajů v souvislosti s jejich zpracováním orgány a institucemi EU byl pověřen nezávislý orgán dohledu, evropský inspektor ochrany údajů. Tento kontrolní orgán byl zřízen v roce 2001 na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 45/2001 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány i institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů. Hlavním úkolem evropského inspektora ochrany údajů je zajištění toho, že všechny instituce a orgány EU budou dodržovat právo občanů na soukromí při zpracování jejich osobních údajů. (Evropská veřejná správa, 2015, s. 72 - 73)

2.3.3 Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce byla v zákoně o ochraně osobních údajů zakotvena velice stručně, a to v § 29 odst. 1 písm. i), kde bylo uvedeno: „*Úřad spolupracuje s obdobnými úřady jiných států, s orgány Evropské unie a s orgány mezinárodních organizací působícími v oblasti ochrany osobních údajů. Úřad v souladu s právem Evropské unie plní oznamovací povinnost vůči orgánům Evropské unie.*“ (Zákony pro lidi, 2020a) Další spolupráce se zahraničím, kterou řešil § 27, spočívala v předávání osobních údajů do členských států EU a do třetích zemí. (Matoušová, 2008, s. 357 - 359)

Obecné nařízení se zabývá mezinárodní spoluprací poněkud šířeji a zvyšuje tak její významnost. Mezi úkoly dozorového úřadu, které jsou vyjmenovány v čl. 57 odst. 1, mimo jiné

patří, že každý dozorový úřad na svém území pro zajištění jednotného uplatňování a prosazování nařízení spolupracuje s dalšími dozorovými úřady, a s těmito úřady si vzájemně poskytují pomoc. Zároveň tato spolupráce probíhá automaticky a není zapotřebí, aby měly dotčené členské státy mezi sebou uzavřenou jakoukoliv smlouvu. (Nulíček, 2018, s. 451 - 455)

Podrobněji se problematice spolupráce a jednotnosti věnují ustanovení čl. 60 až 67. Spolupráce mezi vedoucím dozorovým úřadem a dalšími dotčenými dozorovými úřady je upravena v čl. 60. Mechanismy spolupráce mezi dozorovými úřady jsou upraveny v rámci konceptu One-Stop-Shop. Tento koncept spočívá v určení vedoucího dozorového úřadu podle sídla hlavní provozovny správce, pokud správce nebo zpracovatel provádí přeshraniční zpracování. Pro určení vedoucího dozorového úřadu je zásadní pojem hlavní provozovna. V obecném nařízení v čl. 4 odst. 16 se uvádí, že hlavní provozovnou se rozumí:

„a) v případě správce s provozovnamí ve více než jednom členském státě místo, kde se nachází jeho ústřední správa v Unii, ledaže jsou rozhodnutí o účelech a prostředcích zpracování osobních údajů přijímána v jiné provozovně správce v Unii a tato jiná provozovna má pravomoc vymáhat provádění těchto rozhodnutí, přičemž v takovém případě je za hlavní provozovnu považována provozovna, která tato rozhodnutí přijala;

b) v případě zpracovatele s provozovnamí ve více než jednom členském státě místo, kde se nachází jeho ústřední správa v Unii, nebo pokud zpracovatel nemá v Unii žádnou ústřední správu, pak ta provozovna zpracovatele v Unii, kde probíhají hlavní činnosti zpracování v souvislosti s činnostmi provozovny zpracovatele, v rozsahu, v jakém se na zpracovatele vztahují specifické povinnosti podle tohoto nařízení.“ (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 49)

Další podmínkou pro určení vedoucího dozorového úřadu je, že se musí jednat o přeshraniční zpracování. Tento pojem je definován v čl. 4 odst. 23 obecného nařízení jako:

„a) zpracování osobních údajů, které probíhá v souvislosti s činnostmi provozoven ve více než jednom členském státě správce či zpracovatele v Unii, je-li tento správce či zpracovatel usazen ve více než jednom členském státě; nebo

b) zpracování osobních údajů, které probíhá v souvislosti s činnostmi jediné provozovny správce či zpracovatele v Unii, ale kterým jsou nebo pravděpodobně budou podstatně dotčeny subjekty údajů ve více než jednom členském státě.“ (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 50)

Tento systém spolupráce má přispět k efektivnější činnosti dozorových úřadů a ke zkrácení

doby rozhodování dozorových úřadů v případě přeshraničního zpracování osobních údajů. (Nulíček, 2018, s. 448 - 468)

Spolupráce mezi dozorovými úřady je založena na vzájemné pomoci a společných postupech. Vzájemná pomoc je upravena v čl. 61 a spočívá zejména v poskytování informací a v zavádění opatření v oblasti dozoru. Vzájemná pomoc je důležitá pro jednotné provádění a uplatňování obecného nařízení a měla by být bezúplatná. Společné postupy dozorových úřadů jsou řešeny v čl. 62 a zakládají se na společně prováděných šetřeních, kontrolách nebo donucovacích opatřeních. V případě, že má správce nebo zpracovatel provozovny v několika členských státech nebo se jeho aktivity dotýkají významného počtu subjektů údajů ve více členských státech, má dozorový úřad každého z těchto členských států právo účastnit se společných postupů. (Nulíček, 2018, s. 469 - 473)

Pro zajištění jednotného uplatňování obecného nařízení v celé EU je stanoven čl. 63 mechanismus jednotnosti. Mechanismus jednotnosti spočívá ve spolupráci dozorových úřadů mezi sebou a ve vhodných případech s Evropskou komisí vymezením určitých procesů, ve kterých má významnou úlohu Sbor. Tyto procesy jsou upraveny v čl. 64 až 67 a zahrnují vydávání stanovisek Sborem, řešení sporů Sborem, postupy pro naléhavé případy a výměnu informací. (Nulíček, 2018, s. 475; Žůrek, 2017, s. 176 - 177)

Zákon o zpracování osobních údajů se mezinárodní spolupráci věnuje pouze okrajově. V § 54 odst. 3 je uvedeno, že úřad dále:

„b) zajišťuje plnění požadavků vyplývajících z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, a z přímo použitelných předpisů Evropské unie,

d) podílí se na činnosti Evropského sboru pro ochranu osobních údajů, spolupracuje s obdobnými úřady jiných států, s orgány Evropské unie a s orgány mezinárodních organizací působícími v oblasti ochrany osobních údajů.“ (Zpracování osobních údajů, 2019, s. 16)

Z výše uvedeného vyplývá, že český právní řád přejímá ustanovení obecného nařízení.

3. ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Jak již bylo v práci zmíněno, v České republice je ústředním správním úřadem pro oblast ochrany osobních údajů Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze (dále jen „Úřad“).

3.1 Zřízení a působnost Úřadu

Úřad byl zřízen v roce 2000 přijetím zákona o ochraně osobních údajů, konkrétně na základě ustanovení § 2 odst. 1. Dle § 2 odst. 2 mu byly svěřeny kompetence ústředního správního orgánu pro oblast ochrany osobních údajů. (Kučerová, 2003, s. 1)

V současné době je působnost Úřadu vymezena v čl. 51 až 59 obecného nařízení a v § 50 až 60 zákona o zpracování osobních údajů. Zřízení Úřadu dle § 50 odst. 1 v nově přijatém zákoně o zpracování osobních údajů bylo pouze formální, neboť na jeho postavení a na jeho kompetencích se nic zásadního nezměnilo. Pro oblast zpracování osobních údajů, které upravuje trestněprávní směrnice, měl být pověřen nový dozorový orgán. Ale vzhledem ke skutečnosti, že Úřad nad touto oblastí vykonával dozor již dříve, se stal dozorovým orgánem i pro tuto oblast. Úřad je tedy dozorovým orgánem pro zpracování osobních údajů v soukromém sektoru i ve veřejném sektoru včetně oblasti zpracování osobních údajů v trestněprávní oblasti. Výjimku tvoří pouze zpracování osobních údajů zpravodajskými službami a činnost soudců při zpracování osobních údajů při výkonu soudní činnosti. (Nulíček, 2019, s. 132 - 133)

Kompetence Úřadu upravují kromě zákona o zpracování osobních údajů i další předpisy v jiných oblastech. Například dle § 87 odst. 3 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“) vykonává dozor nad dodržováním povinností při zpracování osobních údajů Úřad. K výkonu dozoru nad dodržováním povinností při šíření obchodních sdělení je dle § 10 odst. 1 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o některých službách informační společnosti“) určen také Úřad. (ÚOOÚ, 2020g)

Kompetence Úřadu ve specifických oblastech upravují také přímo použitelné předpisy EU. Řadí se mezi ně předpisy, které řeší rozsáhlé zpracování dat při mezinárodní spolupráci. Jedná se například o dozor nad zpracováním dat v Schengenském informačním systému druhé generace (SIS II), ve Vízovém informačním systému nebo v Celním informačním systému. (Nulíček, 2019, s. 133 - 134)

3.2 Nezávislost Úřadu

Zákon o ochraně osobních údajů v § 28 odst. 1 uváděl, že „*Úřad je nezávislý orgán. Ve své činnosti postupuje nezávisle a řídí se pouze zákony a jinými právními předpisy.*“ (Kučerová, 2003, s. 14)

I v novém zákoně o zpracování osobních údajů je nezávislost zakotvena, a to v § 51 odst. 1: „*Do činnosti Úřadu lze zasahovat jen na základě zákona. Při výkonu své působnosti v oblasti ochrany osobních údajů Úřad postupuje nezávisle a řídí se pouze právními předpisy a přímo použitelnými předpisy Evropské unie.*“ (Nulíček, 2019, s. 134)

Nezávislost dozorového úřadu zaručovala již Úmluva č. 108, tak i směrnice 95/46/ES. V čl. 52 obecného nařízení je stanoveno, že každý dozorový úřad jedná zcela nezávisle při plnění svých úkolů a při výkonu svých pravomocí. (Nulíček, 2018, s. 439 - 440)

Podle teorie správního práva má nezávislost správního úřadu tři základní složky, a to funkční, materiální (finanční) a personální nezávislost.

Funkční nezávislost spočívá v tom, že Úřad není podřízen jinému úřadu, ministerstvu nebo vládě. Žádný orgán státní správy tedy nemůže ukládat Úřadu pokyny a činnost Úřadu se řídí pouze vnitrostátními předpisy a přímo použitelnými předpisy EU.

Materiální nezávislost je vyjádřena tím, že činnost Úřadu je hrazena ze samostatné kapitoly státního rozpočtu. Rozpočet Úřadu po jeho projednání s vedením Úřadu schvalují zákonodárci.

Personální nezávislost předpokládá vyloučení jakéhokoliv přímého nebo nepřímého vlivu dalšího subjektu na výběr zaměstnanců dozorového úřadu či na jejich řízení. Předseda Úřadu vybírá zaměstnance a rozhoduje o jejich přijetí do služebního či obdobného poměru, o jejich zařazení či o skončení služebního poměru. Před účinností zákona o zpracování osobních údajů byla většina pracovníků Úřadu podřízena náměstkovi ministra vnitra pro státní službu, což bylo v rozporu s tím, že Úřad má být personálně nezávislý. Proto je v novém zákoně o zpracování osobních údajů v § 51 odst. 3 kompetence náměstkovi ministra vnitra pro státní službu odejmuta a je zde stanoveno, že proti rozhodnutí předsedy Úřadu ve věci státní služby není odvolání přípustné. (Nulíček, 2019, s. 134 - 135)

3.3 Organizace Úřadu

Organizaci Úřadu řešil zákon o ochraně osobních údajů v § 30. V odst. 1 bylo uvedeno, že zaměstnanci Úřadu jsou předseda, inspektoři a další zaměstnanci. Ustanovení v odst. 2 řešilo provádění kontrolní činnosti, konkrétně že tuto činnost provádějí inspektoři a pověřeni zaměstnanci. Další odstavce upravovaly pracovněprávní podmínky a podmínky pro odměňování předsedy, inspektorů a zaměstnanců. (Kučerová, 2003, s. 185 - 187)

Úřad řídil dle § 32 předseda, kterého jmenoval prezident republiky na návrh Senátu na pět let maximálně na dvě po sobě jdoucí období. Předsedou mohl být jmenován kandidát, který byl občanem ČR, byl způsobilý k právním úkonům, bezúhonný (nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo i trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti se zpracováním osobních údajů), měl znalosti, zkušenosti a morální vlastnosti k řádnému vykonávání své funkce a měl ukončené vysokoškolské vzdělání. Musel splňovat podmínku, že nezastává funkci poslance, senátora, soudce, státního zástupce, jakoukoliv funkci ve veřejné správě, funkci člena orgánů územní samosprávy, a že není členem politické strany a hnutí. Nesměl vykonávat jinou placenou funkci, být v dalším pracovním poměru ani vykonávat výdělečnou činnost s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké, pokud tato činnost nenarušuje důstojnost nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost Úřadu. Odvolat předsedu Úřadu mohl prezident republiky v případě neplnění některé z podmínek pro jeho jmenování. (Kučerová, 2003, s. 190 - 198)

Totožně jako předsedu Úřadu jmenoval prezident republiky na návrh Senátu inspektory, kterých mohlo být celkem sedm. Inspektor byl jmenován na období deseti let a mohl být jmenován opakovaně. Jeho úkolem bylo vykonávání kontroly, řízení kontroly, vypracovávání kontrolních protokolů a provádění dalších úkonů, které souvisely s úkoly Úřadu. Inspektoři museli splňovat shodné podmínky pro jmenování jako předseda s výjimkou požadavku na znalosti, zkušenosti a morální vlastnosti. Stejně jako u předsedy bylo s výkonem funkce inspektora v rozporu zastávání řady funkcí a vykonávání činností, které již byly vyjmenovány u funkce předsedy. Pokud inspektor přestal splňovat některou z podmínek pro své jmenování, mohl být prezidentem po předchozím projednání a schválení Senátem z funkce odvolán. (Kučerová, 2003, s. 199 - 204)

Obecné nařízení od sebe odlišuje pojem člen dozorového úřadu a zaměstnanec dozorového úřadu. Člen dozorového úřadu je nový pojem a je za něj považována osoba, která stojí v čele dozorového úřadu nebo je součástí nejvyššího vedení. Dle nové právní úpravy se za člena

pokládá předseda a místopředseda. Odlišné postavení mají zaměstnanci úřadu, které si vybírá dozorový úřad, a kteří jsou přímo podřízeni jeho členům. (Nulíček, 2018, s. 439 - 442; Nulíček, 2019, s. 137)

Zákon o zpracování osobních údajů specifikuje požadavky na předsedu Úřadu v § 52. V odst. 1 je uvedeno: „*Úřad řídí předseda Úřadu, kterého jmenuje a odvolává prezident republiky na návrh Senátu. Předseda Úřadu se považuje za člena dozorového úřadu podle čl. 53 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679. Předseda Úřadu může pověřit místopředsedu Úřadu trvalým plněním některých svých úkolů. Předseda Úřadu se považuje za služební orgán podle zákona o státní službě a je oprávněn dávat státnímu zaměstnanci příkazy k výkonu státní služby.*“ (Nulíček, 2019, s. 136)

V odst. 2 až 7 jsou zpracovány podmínky pro jmenování předsedy Úřadu. Většina podmínek je stejná jako v zákoně o ochraně osobních údajů, nově jsou zpřísněny podmínky na kvalifikaci, zkušenosti a dovednosti v oblasti ochrany osobních údajů. Konkrétněji jsou vymezeny podmínky ohledně vzdělání, kdy je upřesněno, že vysokoškolské vzdělání musí být získáno absolvováním magisterského studijního programu zaměřeného na právo nebo informatiku. Dále je podmínkou potřebná úroveň znalostí anglického, německého nebo francouzského jazyka a nejméně pět let praxe v oblasti ochrany osobních údajů nebo lidských práv a základních svobod. V případě vzdělání s jiným zaměřením je vyžadována praxe delší než deset let. Novým požadavkem je dosažení věku 40 let. (Nulíček, 2019, s. 136 - 140)

Novou funkcí je dle § 53 zákona o zpracování osobních údajů místopředseda Úřadu. Na návrh předsedy Úřadu volí a odvolává dva místopředsedy Senát. Místopředseda Úřadu je ředitelem sekce a považuje se za člena dozorového úřadu podle čl. 53 obecného nařízení. Pokud je předseda Úřadu nepřítomen, zastupuje ho místopředseda, přičemž pořadí zastupování se řídí pořadím, ve kterém byli místopředsedové zvoleni. Požadavky pro jmenování místopředsedy jsou shodné s požadavky pro jmenování předsedy Úřadu, a to dle ustanovení § 52 odst. 2 až 7. Zde došlo k poněkud větším změnám, než je v případě funkce předsedy Úřadu. Místo sedmi inspektorů, kteří vykonávali a řídili kontrolu, jsou nově jmenováni dva místopředsedové. Jejich pozice je zvýšena v tom směru, že v nepřítomnosti předsedy Úřadu ho zastupují a mohou trvale vykonávat některé pravomoci, kterými je předseda Úřadu pověřil. Na jejich kvalifikaci jsou kladeny vyšší požadavky, než byly kladeny na inspektory. Došlo i k úpravě jejich jmenování, kdy nově navrhuje kandidáty pouze předseda Úřadu a Senát pak potvrdí jejich zvolení nebo je naopak nezvolí. Tyto změny mají za cíl posílit pozici a fungování Úřadu za všech okolností,

například v situaci, kdy předseda nevykonává svoji funkci nebo není vůbec jmenován. Přísnější požadavky na kvalifikaci směřují k tomu, aby dozorové úřady byly odbornými, nikoliv politickými úřady. (Nulíček, 2019, s. 137 - 140)

Důležitá povinnost, která je kladena na členy a pracovníky dozorového úřadu, je zachovávat mlčenlivost. Obecné nařízení povinnost zachovávat mlčenlivost upravuje v čl. 54 odst. 2, ve kterém je uvedeno, že členové a pracovníci dozorového úřadu jsou vázáni během funkčního období i po jeho skončení služebním tajemstvím, které se vztahuje na veškeré důvěrné informace, o nichž se dozvědí v průběhu plnění svých úkolů či výkonu svých pravomocí. (Nulíček, 2018, s. 444 - 445)

Zákon o zpracování osobních údajů zakotvil mlčenlivost zaměstnanců Úřadu v § 59 následovně:

„(1) Místopředseda a zaměstnanci Úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních údajích, o informacích podle § 58 odst. 4, jakož i o organizačních a technických opatřeních, jejichž zveřejnění by ohrozilo zabezpečení osobních údajů, se kterými se seznámili při výkonu působnosti Úřadu nebo v souvislosti s ní. Tato povinnost trvá i po skončení služebního nebo pracovního poměru.

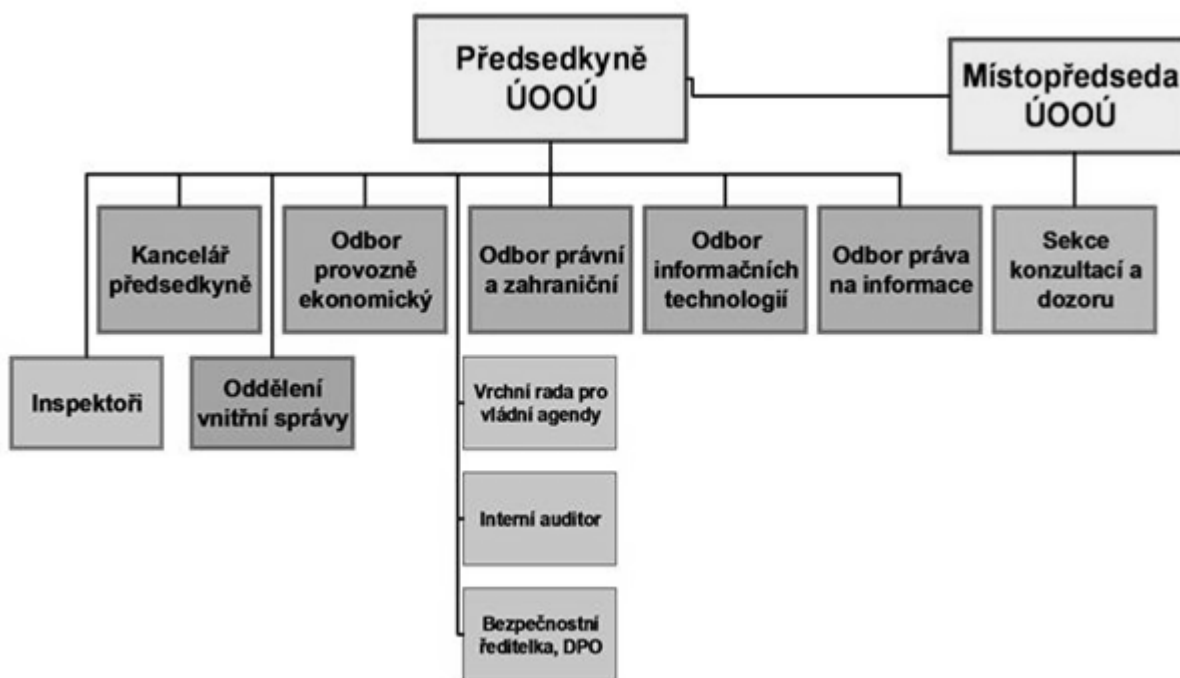
(2) Povinnosti zachovávat mlčenlivost podle odstavce 1 se nelze dovolávat vůči Úřadu. Povinnosti mlčenlivosti podle odstavce 1 se lze dovolávat vůči orgánu činnému v trestním řízení nebo soudu pouze tehdy, pokud by se povinnosti mlčenlivosti vůči orgánu činnému v trestním řízení nebo soudu mohl dovolávat ten, jemuž byla zákonem uložena a od něhož informace chráněná povinností mlčenlivosti pochází. Subjektu údajů lze osobní údaje sdělit, pouze pokud tímto sdělením nedojde k ohrožení chráněného zájmu uvedeného v § 6 odst. 2.

(3) Povinnosti zachovávat mlčenlivost může místopředsedu Úřadu a zaměstnance zprostit předseda Úřadu nebo jím pověřená osoba.“ (Nulíček, 2019, s. 158 - 159)

Povinnost mlčenlivosti zákon ukládá místopředsedům a zaměstnancům Úřadu, ale nikoli předsedovi Úřadu. Předsedu by totiž musel mlčenlivosti zbavovat jiný orgán, čímž by došlo k zásahu do nezávislosti Úřadu, a to by bylo v rozporu s požadavkem práva EU na úplnou nezávislost Úřadu. Předsedovi vyplývá povinnost zachovávat mlčenlivost z jiných předpisů, např. ze správního řádu nebo zákoníku práce. Dle odst. 3 má předseda Úřadu pravomoc zprostit místopředsedu a zaměstnance Úřadu povinnosti mlčenlivosti například v případě vyšetřování konkrétního případu orgány činnými v trestním řízení. (Nulíček, 2019, s. 158 - 161)

Současná organizační struktura je znázorněna na obrázku č. 1. V čele Úřadu stojí předsedkyně JUDr. Ivana Janů, která byla do funkce jmenována v roce 2015. (ÚOOÚ, 2020h) Zákon o zpracování osobních údajů § 66 odst. 2 zaručuje předsedovi Úřadu dokončení jeho funkčního období dle zákona o ochraně osobních údajů. § 66 odst. 1 zákona o zpracování osobních údajů určuje do 31. prosince 2020 pouze jednoho místopředsedu Úřadu. Druhý místopředseda může být zvolen až po 1. lednu 2021. Inspektoři Úřadu, kteří byli ke dni nabytí platnosti zákona o zpracování osobních údajů ve funkci, dokončí své funkce dle zákona o ochraně osobních údajů a další již jmenování nebudou. Inspektoři jsou tedy do konce svého funkčního období zaměstnanci Úřadu, kteří jsou oprávněni k řízení a provádění kontrolní činnosti. Jejich nárok na plat, náhradu výdajů a naturální plnění se řídí dle § 30 odst. 3 zákona o ochraně osobních údajů. Kromě inspektorů bude kontrolu provádět větší počet kvalifikovaných zaměstnanců, které si bude vybírat a přijímat vedení Úřadu. (Nulíček, 2019, s. 179 - 180)

Z níže znázorněného schématu je patrné, že se Úřad člení na kancelář předsedkyně a odbor provozně ekonomický, odbor právní a zahraniční, odbor informačních technologií a odbor práva na informace. Tyto odbory se dále člení na jednotlivá oddělení, například odbor práva na informace má oddělení rozhodování a oddělení přezkumu. Pod žádný odbor nespádají inspektoři, oddělení vnitřní správy, vrchní rada pro vládní agendy, interní auditor a bezpečnostní ředitelka. Místopředseda Úřadu, kterým byl v roce 2019 jmenován Mgr. Josef Prokeš, je ředitelem sekce konzultací a dozoru. Tato sekce je rozdělena na tři oddělení a dva odbory. Zahrnuje oddělení legislativní, oddělení analytické, oddělení akreditací a předávání údajů, odbor konzultačních agend a odbor dozoru. (ÚOOÚ, 2020ch)

Obrázek 1: Organizační struktura Úřadu pro ochranu osobních údajů

Zdroj: upraveno podle ÚOOÚ, 2020ch

3.4 Úkoly Úřadu

Nejdůležitějším úkolem Úřadu je podílet se na ochraně osobních údajů. Úkoly vymezoval zákon o ochraně osobních údajů § 29 odst. 1, podle kterého Úřad:

- „a) provádí dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů,*
- b) vede registr zpracování osobních údajů,*
- c) přijímá podněty a stížnosti na porušení povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů a informuje o jejich vyřízení,*
- d) zpracovává a veřejnosti zpřístupňuje výroční zprávu o své činnosti,*
- e) vykonává další působnosti stanovené mu zákonem,*
- f) projednává přestupky a uděluje pokuty podle tohoto zákona,*
- g) zajišťuje plnění požadavků vyplývajících z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, a z přímo použitelných předpisů Evropské unie,*

h) poskytuje konzultace v oblasti ochrany osobních údajů,

i) spolupracuje s obdobnými úřady jiných států, s orgány Evropské unie a s orgány mezinárodních organizací působícími v oblasti ochrany osobních údajů. Úřad v souladu s právem Evropské unie plní oznamovací povinnost vůči orgánům Evropské unie.“ (Zákon pro lidi, 2020a)

Počet úkolů dozorového úřadu, které stanovuje obecné nařízení v čl. 57 odst. 1, se na rozdíl od úkolů ve směrnici 95/46/ES poněkud zvýšil. Ve srovnání se zákonem o ochraně osobních údajů je jejich množství však pouze o něco větší. Většinu úkolů Úřad vykonával již před nabytím účinnosti obecného nařízení, ale některé bude vykonávat zcela nově. Jedná se například o novou povinnost v oblasti schvalování kodexů chování, schvalování kritérií pro vydávání osvědčení o ochraně údajů a posouzení vlivu na ochranu osobních údajů. Podle společných charakteristik je pro lepší přehlednost možné tyto úkoly rozdělit do následujících skupin:

1. Sledování uplatňování obecného nařízení v praxi,
2. Vzdělávání odborné i laické veřejnosti,
3. Vykonávání dozoru v užším smyslu,
4. Mezinárodní spolupráce,
5. Úkoly vztahující se ke konkrétním institutům či procesům,
6. Ostatní úkoly.

Sledování uplatňování obecného nařízení v praxi zahrnuje ustanovení písm. a), které ukládá dozorovému úřadu povinnost monitorovat a vymáhat uplatňování obecného nařízení. Písmeno i) konkretizuje, že dozorový úřad monitoruje zejména vývoj v oblasti informačních a komunikačních technologií a obchodních praktik.

Vzdělávání odborné i laické veřejnosti spočívá ve zvyšování povědomí veřejnosti, správců a zpracovatelů o rizicích, pravidlech, zárukách a právech v souvislosti se zpracováním osobních údajů [písm. b) a d)]. Důležitou roli má dozorový úřad v poskytování poradenství orgánům státu při přípravě právních předpisů [písm. c)] a v poskytování informací všem subjektům ohledně výkonu jejich práv podle tohoto nařízení [písm. e)].

Dozor v užším smyslu se zakládá na individuálním správním dozoru a na kontrole a ukládání nápravných a sankčních opatření. Součástí tohoto dozoru je i zabývat se stížnostmi,

kteře mohou subjekty údajů podávat [písm. f) a h)]. Dále je s dozorovou činností spojena povinnost vést interní záznamy o porušeních tohoto nařízení a přijatých opatřeních [písm. u)].

Na mezinárodní spolupráci je kladen velký důraz, kdy obecné nařízení přímo ukládá dozorovému úřadu povinnost zúčastnit se mezinárodní spolupráce. Úkolem dozorového úřadu je spoluprací se zahraničními úřady zajistit jednotné uplatňování a prosazování tohoto nařízení [písm. g)] a přispívat k činnostem Evropského sboru pro ochranu osobních údajů [písm. t)]. Mezinárodní spolupráce je zapracována i dalších úkolů [např. písm. e) a f)].

Mezi úkoly vztahující se ke konkrétním institutům či procesům lze zařadit úkoly dozorového úřadu, které odpovídají jeho povinnostem nebo povinnostem dotčených osob v jednotlivých procesech. Jedná se o přijímání standardních smluvních doložek [písm. j)], které jsou oblíbeným nástrojem pro předávání osobních údajů do zahraničí nebo jsou využívány při uzavírání smluv se zpracovatelem o zpracování osobních údajů. Dále se mezi úkoly řadí vypracování seznamu druhů operací v souvislosti s posouzením vlivu na ochranu osobních údajů [písm. k)]. Jde o novou povinnost pro správce usazené v ČR, kdy správce dle čl. 35 obecného nařízení musí provést posouzení vlivu zamýšlených operací zpracování na ochranu osobních údajů, a to v případě, kdy určitý druh zpracování bude představovat vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob. Dalším úkolem dozorového úřadu je poskytování předběžných konzultací [písm. l)]. Povinnost provádět konzultaci s dozorovým úřadem má správce před zamýšleným zpracováním, pokud z posouzení vlivu na ochranu osobních údajů vyplývá, že by dané zpracování mělo za následek vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob. Následující úkoly se týkají kodexů chování [písm. m), p) a q)], které se považují za nástroje a pravidla uplatňující se při zpracování osobních údajů v rámci určitého odvětví. Úkolem dozorového úřadu je podpora jejich vypracování, vydání stanoviska a pokud je navržený kodex v souladu s obecným nařízením, jeho schválení. Následně schválený kodex chování dozorový úřad zaregistruje a zveřejní. Příslušný dozorový úřad může dohledem nad dodržováním kodexu pověřit subjekt, který bude pro tuto činnost akreditován. Akreditaci subjektům při splnění odborných znalostí uděluje dozorový úřad, který ji může také zrušit v případě neplnění podmínek, na jejichž základě byla udělena. Novým úkolem dozorového úřadu je podpora zavedení mechanismů pro vydávání osvědčení o ochraně osobních údajů a zavedení pečeti a známek dokládajících ochranu údajů pro účely prokázání souladu s obecným nařízením [písm. n) a o)]. Osvědčení může mít formu pečeti nebo známky a je vydáváno na dobu maximálně tří let s tím, že je možná jeho obnova, pokud jsou i nadále plněna kritéria pro jeho vydání. Osvědčení vydává a obnovuje dozorový úřad nebo akreditovaný

subjekt pro vydávání osvědčení, který má odborné znalosti ohledně ochrany údajů. V neposlední řadě patří do úkolů dozorového úřadu schvalování smluvních doložek a závazných podnikových pravidel v souvislosti s předáváním osobních údajů do třetích zemí [písm. r) a s)].

Do ostatních úkolů se řadí veškeré další úkoly související s ochranou osobních údajů [písm. v)]. Spadají sem i úkoly vyplývající z jiných právních předpisů, kupříkladu povinnost vykonávat dozor nad rozsáhlými mezinárodními informačními systémy (např. Schengenský informační systém nebo Vízový informační systém).

Druhý odstavec čl. 57 stanovuje dozorovým úřadům, aby usnadňovaly podávání stížností zaváděním elektronických formulářů. Úřad umožňuje podat stížnost elektronicky pomocí Formuláře pro podávání stížností, ve kterém osoba dotčená zpracováním oznámí konkrétní podezření na zpracování osobních údajů v rozporu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů. (ÚOOÚ, 2020i) Jednoduchým způsobem je možné oznámit porušování zákona o některých službách informační společnosti, pokud jde o rozesílání nevyžádaných obchodních sdělení. Stížnost lze učinit vyplněním a odesláním elektronického formuláře pro podání stížnosti na nevyžádaná obchodní sdělení. (ÚOOÚ, 2020j)

Ve třetím odstavci čl. 57 je ošetřeno, že dozorový úřad své úkoly pro subjekty údajů a pro případné pověřence pro ochranu osobních údajů vykonává bezplatně. Jedná se o poskytování konzultací, informování o právech dotčené osoby, vyřizování stížností atd.

Čtvrtý odstavec čl. 57 upravuje možnost výjimky z bezplatnosti činností dozorového úřadu. Dozorový úřad má možnost podnět zpoplatnit nebo zamítnout v případě, že požadavky jsou neúvodné nebo nepřiměřené. Dozorový úřad ale musí být schopen tuto nepřiměřenost doložit, neboť autor žádosti může dle čl. 78 obecného nařízení rozhodnutí dozorového úřadu napadnout soudně. (Nulíček, 2018, s. 451- 456; Pattynová, 2018, s. 378 - 379)

Zákon o zpracování osobních údajů upřesnil v § 54 činnosti Úřadu, jak ve vztahu ke zpracování osobních údajů podle hlavy II a obecného nařízení, tak podle hlavy III a trestněprávní směrnice.

Kompetence dozorového úřadu podle obecného nařízení jsou provázány s vnitrostátními předpisy, zejména zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (dále jen „kontrolní řád“), v odstavci 1. Na začátku je uvedeno, že úřad při vykonávání auditu postupuje dle kontrolního řádu, který upravuje veřejnoprávní

kontrolu. Při dalších činnostech vyjmenovaných v tomto odstavci, kromě jedné výjimky, Úřad postupuje podle správního řádu. Do těchto činností se řadí oprávnění Úřadu vyzvat správce k vyjasnění sporné situace nebo k nápravě stavu a upozornit správce, že zamýšleným zpracováním osobních údajů patrně poruší své povinnosti. Další kompetencí Úřadu je nařít subjektu akreditovanému pro vydávání osvědčení, aby konkrétní osvědčení odebral v případě zjištění, že správce nebo zpracovatel nesplňuje požadavky na osvědčení. V posledních bodech tohoto odstavce se uvádí, že Úřad schvaluje kodexy chování a zveřejňuje standardní smluvní doložky způsobem, který umožňuje dálkový přístup. Novou kompetencí Úřadu je možnost vydání podzákoného předpisu, vyhlášky, která bude upřesňovat kritéria nebo požadavky, které musí subjekt pro získání příslušné akreditace splnit.

Dozorové kompetence, které vyplývají z trestněprávní směrnice, upravuje odstavec 2. Dozorový úřad má dle čl. 41 odst. 3 trestněprávní směrnice kompetence i k plnění úkolů podle této směrnice. Úřad má zmocnění k výkonu dozoru nad orgány zpracovávající osobní údaje za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů. Je oprávněn ověřovat zákonnost zpracování osobních údajů na podnět subjektu údajů, vyřizovat podněty a stížnosti na porušení povinností při zpracování osobních údajů a projednávat přestupky a ukládat pokuty. Mezi další činnosti patří poskytování konzultací v oblasti ochrany osobních údajů, zejména státním orgánům a informování veřejnosti o rizicích, pravidlech a právech v případě, kdy zpracování osobních údajů provádějí příslušné orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů. Také má informovat správce a zpracovatele o jejich povinnostech v oblasti ochrany osobních údajů a vykonávat další kompetence.

Odstavec 3 jmenuje další činnosti, které má Úřad vykonávat. Je zde uvedeno, že Úřad zpracovává a zveřejňuje výroční zprávu o své činnosti [písm. a)], zajišťuje plnění požadavků plynoucích z mezinárodních smluv a z přímo použitelných předpisů EU [písm. b)], a že se podílí na činnosti Sboru a spolupracuje s dozorovými úřady jiných států, s orgány EU a s orgány mezinárodních organizací, které se zabývají ochranou osobních údajů [písm. d)]. Úřad má dále pravomoc poskytovat Parlamentu i bez žádosti vyjádření k návrhům zákonů, které upravují zpracování osobních údajů [písm. c)].

V odstavci 4 je Úřadu vyjmut dozor nad zpracováním osobních údajů, které provádějí soudy jednající v rámci svých justičních pravomocí, protože musí být zachována jejich nezávislost. Dozor nad zpracováním osobních údajů soudy nově upravuje zákon č. 6/2002 Sb., o soudech

a soudcích. Úřad dále nevykonává dozor nad státním zastupitelstvím, který je označen za jiný nezávislý justiční orgán ve smyslu čl. 45 odst. 2 trestněprávní směrnice. Dozorem v případě státního zastupitelství je dle zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství pověřeno Nejvyšší státní zastupitelství. Z působnosti Úřadu jsou také vyjmuty zpravodajské služby, protože jejich činnost nepodléhá právu EU. Kontrolu nad zpravodajskými službami dle zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách ČR vykonává Parlament. (Nulíček, 2019, s. 141 - 147)

3.5 Pravomoci Úřadu

Každý dozorový úřad musí mít adekvátní pravomoci, které ho opravňují k plnění stanovených úkolů. Obecné nařízení upravuje pravomoci v čl. 58 a nově upravuje zejména pravomoci, které se vztahují k novým právním institutům (např. ohlásit správci nebo zpracovateli údajné porušení tohoto nařízení, provádět přezkum osvědčení). Zavádí nový pojem audit, který je chápán jako forma kontroly při zpracování osobních údajů správcem nebo zpracovatelem. Novou kompetencí je již zmíněná možnost ohlásit správci nebo zpracovateli údajné porušení tohoto nařízení. Bod 129 recitálu obecného nařízení formuluje požadavky pro zajištění jednotného monitorování a prosazování tohoto nařízení v celé EU. Dozorové úřady v každém členském státě by měly mít tytéž úkoly a účinné pravomoci. Tyto pravomoci by měly vykonávat nestranně, spravedlivě a v přiměřených lhůtách a zároveň v souladu s procesním právem členského státu. Úřad tedy musí své kompetence vykonávat v souladu s vnitrostátní procesní úpravou, zejména se správním řádem a kontrolním řádem. V porovnání s pravomocemi, které měl Úřad před účinností obecného nařízení, k jejich zásadnímu posílení nedošlo.

Obecné nařízení v prvních třech odstavcích čl. 58 rozděluje pravomoci do tří skupin, a to vyšetřovací, nápravné, povolovací a poradní.

Vyšetřovací pravomoci upravuje první odstavec a patří mezi základní pravomoci. Vyšetřování může probíhat dvěma způsoby, buď může dozorový úřad zkoumat dokumentaci správce nebo zpracovatele, nebo může prověřit provoz správce či zpracovatele kontrolou na místě. Pokud dozorový úřad při vyšetřování vydá rozhodnutí, mělo by být dle bodu 129 recitálu obecného nařízení písemné, jasné, jednoznačné a odůvodněné. Hlavními vyšetřovacími pravomocemi jsou:

- nařídit správci a zpracovateli poskytnutí veškerých informací [písm. a)] a získat od správce a zpracovatele přístup ke všem osobním údajům a všem informacím [písm. e)]

- tato pravomoc je spojena s čl. 31 obecného nařízení, ve kterém je uvedeno, že správce nebo zpracovatel spolupracuje na požádání s dozorovým úřadem při plnění jeho úkolů;
- provádět vyšetřování formou auditů ochrany údajů [písm. b)] - touto pravomocí se rozumí obecné zmocnění ke kontrole při zpracování osobních údajů správcem či zpracovatelem. Tento audit může být prováděn kontrolou na místě a výkon této pravomoci pak bude korespondovat s výkonem pravomoci dle písm. f);
- získat přístup do všech prostor, v nichž správce a zpracovatel působí, včetně přístupu k veškerému zařízení a prostředkům určeným ke zpracování údajů [písm. f)] – kontroly musí být prováděny v souladu s národními procesními předpisy.

Nápravné pravomoci jsou uvedeny v druhém odstavci a jsou významné z hlediska prevence a nápravy. Některá nápravná opatření vykonával Úřad již v minulosti. Jedná se o pravomoc nařídit vyhovění žádosti dotčené osoby o výkon jejích práv [písm. c)], nařídit správci či zpracovateli uvést zpracování do souladu s tímto nařízením [písm. d)] a pravomoc omezit zpracování dočasně nebo trvale, včetně jeho zákazu [písm. f)]. Dozorový úřad je zmocněn nařídit správci nebo zpracovateli opravu či výmaz nepřesných osobních údajů nebo omezení jejich zpracování a ohlašování těchto opatření příjemcům údajů [písm. g)]. Také je oprávněn nařídit zastavení předávání osobních údajů do třetí země [písm. g)].

Novou pravomocí dozorového úřadu je možnost upozornit správce či zpracovatele, že zamýšlené zpracování pravděpodobně porušuje obecné nařízení. [písm. a)] a nařídit správci, aby v případě porušení zabezpečení osobních údajů tuto skutečnost oznámil dotčeným osobám [písm. e)]. Další nové pravomoci má dozorový úřad v oblasti udělování osvědčení o ochraně údajů a pečeti a známek [písm. h)].

Mezi nápravné pravomoci rovněž patří ukládání sankcí, přičemž sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující. Při méně závažných porušeních má dozorový úřad možnost udělit správci či zpracovateli napomenutí [písm. b)]. Může se zdát, že napomenutí není efektivní sankcí, ale i pouhé zveřejnění informace, že daný správce či zpracovatel porušil pravidla pro zpracování osobních údajů, může znamenat odpovídající postih ve vztahu k dobré pověsti příslušného subjektu. Pravomoc uložit správní pokutu má dozorový úřad dle čl. 83 [písm. i)].

Povolovací a poradní pravomoci jsou upravené ve třetím odstavci a je možné je uspořádat do tří skupin.

První skupinu tvoří pravomoci související s novými instituty, které obecné nařízení zavádí. Jde o pravomoc poskytovat poradenství správci ve vztahu k předchozí konzultaci podle čl. 36

[písm. a)] a povolovat zpracování prováděné za účelem vykonání úkolu ve veřejném zájmu dle čl. 36 odst. 5 [písm. c)]. Mezi nové kompetence též patří vydávat stanoviska a schvalovat návrhy kodexů chování [písm. d)], akreditovat subjekty pro vydávání osvědčení [písm. e)] a vydávat osvědčení a schvalovat kritéria pro jejich vydávání [písm. f)].

Do druhé skupiny se řadí kompetence vztahující se k předávání osobních údajů do třetích zemí. Dozorový úřad má pravomoc přijímat standardní doložky o ochraně údajů [písm. g)], povolovat smluvní doložky [písm. h)], povolovat správní ujednání týkající se předávání osobních údajů mezi orgány veřejné moci nebo veřejnými subjekty [písm. i)] a schvalovat závazná podniková pravidla dle čl. 47 [písm. j)].

Ve třetí skupině je uvedena pravomoc, která umožňuje dozorovému úřadu z vlastního podnětu nebo na požádání poskytovat stanoviska ohledně veškerých otázek souvisejících s ochranou osobních údajů parlamentu a vládě. Každý členský stát si dále může právně ošetřit, že dozorový úřad bude mít možnost nebo povinnost takto postupovat i vůči dalším institucím, subjektům a veřejnosti. [písm. b)].

Obecné nařízení ve čtvrtém odstavci čl. 58 upozorňuje, že výkon pravomocí dozorového úřadu podléhá vhodným zárukám, včetně záruky soudní ochrany a spravedlivého procesu, které zaručuje právní řád členského státu, právo EU v souladu s Listinou EU. Účinné soudní ochraně vůči dozorovému orgánu se podrobněji věnuje čl. 78. Proti výkonu pravomocí se může bránit nejen správce a zpracovatel, ale nově i subjekt údajů v případě, že se Úřad nezabývá jeho stížností.

V pátém odstavci čl. 58 je stanoveno, že členské státy mají do své vnitrostátní právní úpravy zapracovat pravomoc dozorového úřadu, která mu umožní upozornit na porušení obecného nařízení, případně zahájit soudní řízení či se do něj zapojit.

Členské státy jsou dle čl. 58 odst. 6 zmocněny ke stanovení dalších pravomocí dozorového úřadu, než jsou ty uvedené v odstavcích 1, 2 a 3 za podmínky, že tyto dodatečné pravomoci nenaruší účinné fungování principů spolupráce a jednotnosti. (Nulíček, 2018, s. 457 - 463; Pattynová, 2018, s. 380 - 384)

3.6 Dozorová činnost Úřadu

Základním posláním Úřadu je dozorová činnost, při které se Úřad řídí zejména obecným nařízením a zákonem o zpracování osobních údajů. Dalšími předpisy, které musí Úřad při

výkonu dozoru dodržovat, jsou kontrolní řád, správní řád a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“).

Správní dozor je možné charakterizovat jako kontrolní činnost veřejné správy nad dodržováním zákonných povinností a lze ho rozdělit do dvou fází. První fáze je zjišťovací a hodnotící a zahrnuje v sobě samotný výkon kontroly. Druhá fáze je aplikace nápravných nebo sankčních prostředků. Tato etapa může nebo nemusí nastat, neboť je závislá na výsledku zjištění a hodnocení.

Kromě již výše uvedených zákonů působnost Úřadu v oblasti dozoru vymezují tyto právní předpisy:

- „zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), v § 10 odst. 1 písm. a) stanoví, že pro šíření obchodních sdělení je orgánem příslušným k výkonu dozoru nad dodržováním tohoto zákona Úřad;
- zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), v § 87 odst. 3 stanoví, že dozor nad dodržováním povinností při zpracování osobních údajů podle tohoto zákona vykonává Úřad;
- zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, v § 7 písm. f) stanoví, že pro nevyžádanou reklamu šířenou elektronickými prostředky je orgánem příslušným k výkonu dozoru nad dodržováním tohoto zákona Úřad;
- zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v § 23 odst. 17 stanoví, že dozor nad dodržováním povinností při zpracování osobních údajů stanovených v části páté tohoto zákona provádí Úřad.“ (ÚOOÚ, 2020k)

Dozorová činnost spočívá především v kontrole, zda jsou dodržována pravidla a povinnosti, které vyplývají z obecného nařízení. Kontroly probíhají na základě předem vypracovaného kontrolního plánu. Dále jsou prováděny kontroly na základě stížností subjektů údajů nebo na základě kvalifikovaných podnětů od dozorových úřadů jiných členských států EU, soudů a policie. Kontrolu mohou provádět zaměstnanci Úřadu, kteří jsou k jejich výkonu písemně pověřeni. Podle § 66 odst. 3 zákona o zpracování osobních údajů kontrolní činnosti také řídí a provádějí inspektoři Úřadu s funkčním obdobím stanoveným předchozím zákonem o ochraně osobních údajů. Zahájení kontroly musí být kontrolovanému oznámeno písemně nebo ústně na

místě kontroly kontrolujícím, který se prokáže pověřením ke kontrole. O zahájení kontroly musí být kontrolovaná osoba informována písemným oznámením nebo ústně přímo na místě kontroly kontrolujícím, který má povinnost prokázat se pověřením ke kontrole.

Některá práva kontrolujících již byla popsána v kapitole pravomoci Úřadu. Patří k nim pravomoc nařít správci a zpracovateli, aby mu poskytli veškeré informace potřebné k plnění svých úkolů [čl. 58 odst. 1 písm. a) obecného nařízení], získat od správce a zpracovatele přístup ke všem osobním údajům a informacím, které potřebuje k výkonu svých úkolů [čl. 58 odst. 1 písm. e) obecného nařízení] a získat přístup do všech prostor, v nichž správce a zpracovatel působí, včetně přístupu k veškerému zařízení a prostředkům určeným ke zpracování údajů [čl. 58 odst. 1 písm. f) obecného nařízení]. Dále má Úřad dle § 58 zákona o zpracování osobních údajů oprávnění seznamovat se se všemi informacemi nezbytnými pro plnění konkrétního úkolu. Týká se to i informací, které jsou chráněné povinností mlčenlivosti podle jiných právních předpisů. Pro přístup Úřadu k takovým údajům mohou být stanoveny speciální podmínky. Tyto podmínky se vztahují například na informace chráněné povinností mlčenlivosti podle zákona o advokacii a zákona o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců ČR. Práva kontrolujících jsou také ošetřena v kontrolním řádu, konkrétně v § 7 a 8. Kontrolující je v souvislosti s výkonem kontroly oprávněn požadovat poskytnutí údajů, dokumentů a věcí vztahujících se k předmětu kontroly nebo k činnosti kontrolované osoby [§ 8 písm. c)] nebo vyžadovat od kontrolované osoby a povinné osoby součinnost potřebnou k výkonu kontroly [§ 8 písm. f)].

K povinnostem kontrolujícího dle § 9 kontrolního řádu patří zjistit skutečný stav věci v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly a kontrolní zjištění doložit v závislosti na povaze kontroly potřebnými podklady [písm. a)], šetřit práva a oprávněné zájmy kontrolované osoby, povinné osoby a třetí osoby [písm. b)] a vydat potvrzení o zajištěných originálních podkladech a neprodleně je vrátit kontrolované osobě, pominou-li důvody jejich zajištění [písm. d)]. Další povinností je prokázat se kontrolované osobě pověřením ke kontrole [písm. c)], umožnit kontrolované osobě účastnit se kontroly [písm. e)] a vyhotovit protokol o kontrole [písm. f)]. § 20 odst. 1 ukládá kontrolující nebo přizvané osobě povinnost zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech souvisejících s kontrolou a nezneužívat je. Povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení pracovněprávního nebo jiného vztahu (odst. 2) a kontrolující jí může být zproštěn tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, anebo ve veřejném zájmu nadřizovanou osobou (odst. 3).

Práva a povinnosti kontrolované a povinné osoby upravuje § 10 kontrolního řádu. Dle odst. 2 a 3 má kontrolovaná a povinná osoba povinnost poskytnout kontrolujícímu součinnost potřebnou k výkonu kontroly. Mezi oprávnění kontrolované osoby, která jsou uvedena v odst. 1, náleží požadovat po kontrolujícím předložení pověření ke kontrole [písm. a)], namítat podjatost kontrolujícího [písm. b)], seznámit se s obsahem protokolu o kontrole [písm. c)] a podávat námítky proti zjištěním uvedeným v protokolu o kontrole [písm. d)].

Výstupem provedené kontroly je protokol o kontrole, který vyhotovuje kontrolní orgán do 30 dnů od provedení posledního kontrolního úkonu. Tato lhůta může být prodloužena až na 60 dnů, pokud se jedná o mimořádně složitý případ. § 12 odst. 1 kontrolního řádu vymezuje následující obsah kontrolního protokolu:

- „a) označení kontrolního orgánu a kontrolujícího,*
- b) označení ustanovení právního předpisu vymezujícího pravomoc kontrolního orgánu k výkonu kontroly,*
- c) označení přizvané osoby, včetně důvodu jejího přizvání,*
- d) označení kontrolované osoby,*
- e) označení předmětu kontroly,*
- f) kontrolní úkon, jímž byla kontrola zahájena, a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden,*
- g) poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden,*
- h) kontrolní zjištění, obsahující zjištěný stav věci s uvedením nedostatků a označení právních předpisů, které byly porušeny, včetně uvedení podkladů, z kterých tato kontrolní zjištění vycházejí,*
- i) poučení o možnosti podat proti kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu o kontrole námítky s uvedením lhůty pro jejich podání a komu se podávají,*
- j) datum vyhotovení,*
- k) podpis kontrolujícího.“ (Zákony pro lidi, 2020b)*

Jak již bylo uvedeno výše, má kontrolovaná osoba oprávnění podat proti zjištěním v protokolu o kontrole námítky, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole. Tato lhůta může být v protokolu stanovena delší. Námítky musí být podány písemně, musí se

vztahovat ke konkrétnímu kontrolnímu zjištění a musí být odůvodněny (§ 13 odst. 1 a 2 kontrolního řádu). Námitky může vyřídit vedoucí kontrolní skupiny ve lhůtě 7 dnů ode dne jejich doručení, a to pouze v případě, že jim v plném rozsahu vyhoví. Pokud námitkám nevyhoví, předloží je předsedovi Úřadu, který jim vyhoví, částečně vyhoví nebo je zamítne ve lhůtě 30 dnů ode dne jejich doručení. Ve zvlášť složitém případě má předseda pravomoc tuto lhůtu prodloužit o 30 dnů. O tomto prodloužení lhůty musí být kontrolovaná osoba předem vyrozuměna (§ 14 odst. 1 kontrolního řádu). (ÚOOÚ, 2020l)

K ukončení kontroly dochází uplynutím lhůty pro podání námitek nebo vzdáním se práva podat námitky. Dále je kontrola ukončena dnem, kdy byly kontrolované osobě doručeny vyřízené námitky nebo dnem, ve kterém byly námitky předány k vyřízení správnímu orgánu (§ 14 kontrolního řádu). (Zákony pro lidi, 2020b)

Od svého vzniku zveřejňuje Úřad na svých internetových stránkách závěry významnějších kontrol za jednotlivé roky. Od roku 2017 zpřístupňuje závěry všech ukončených kontrol. Pro přehlednost jsou jednotlivé kontroly zařazeny do oblastí ochrany osobních údajů a oblastí nevyžádaných obchodních sdělení, vždy za první a druhé pololetí roku. Kontrolní činnost v oblasti ochrany osobních údajů je nově za rok 2019 rozdělena na rubriky, je to například rubrika finanční služby a pojišťovnictví, IT technologie, obce a státní správa nebo zdravotnictví. V těchto rubrikách je možné zjistit výsledky provedených kontrol. (ÚOOÚ, 2020m)

3.7 Správní trestání

Za porušení povinností při zpracování osobních údajů, které stanovuje obecné nařízení, může dozorový úřad ukládat velmi značné pokuty. Při projednávání přestupků Úřad postupuje v souladu se zákonem o odpovědnosti za přestupky, zákonem o zpracování osobních údajů, a dále se správním řádem. V případě uložení pokuty za spáchání přestupku, je jejich výběrem v souladu s § 64 zákona o zpracování osobních údajů pověřen Úřad. Avšak takto vybrané pokuty nejsou jeho příjmem, nýbrž jsou příjmem státního rozpočtu. Pokud není pravomocně uložena pokuta účastníkem řízení uhrazena, je její vymáhání předáno obecnému správci daně, kterým je dle § 8 odst. 2 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, celní úřad. (ÚOOÚ, 2020n)

Podmínky pro ukládání správních pokut jsou upraveny v čl. 83 obecného nařízení. V odst. 1 je uvedeno: „Každý dozorový úřad zajistí, aby ukládání správních pokut v souladu s tímto článkem ohledně porušení tohoto nařízení podle odstavců 4, 5 a 6 bylo v každém jednotlivém

případě účinné, přiměřené a odrazující.“ (Nulíček, 2018, s. 513) Tyto tři vlastnosti správních pokut zapracovala již neexistující pracovní skupina WP29 do svých pokynů a určila následující principy, kterými by se měly dozorové úřady při ukládání pokut řídit:

1. Princip rovnocenného ukládání sankcí v členských zemích, neboť rozdílné ukládání sankcí může být překážkou ve volném pohybu osobních údajů v rámci vnitřního trhu.
2. Princip účinnosti, přiměřenosti a schopnosti odradit, který vyžaduje vhodnou reakci na konkrétní porušení. Výše správní pokuty by ale neměla být likvidační.
3. Princip individuálního posouzení každého jednotlivého případu, přičemž má dozorový úřad povinnost použít kritéria uvedená v čl. 83 odst. 2 obecného nařízení.
4. Princip harmonizovaného přístupu ke správním pokutám, který je založen na aktivní spolupráci dozorových úřadů a vzájemné výměně informací.

Dozorový úřad musí při ukládání správní pokuty vždy zohlednit konkrétní okolnosti daného případu, které jsou vyjmenovány v čl. 83 odst. 2. Dozorový úřad je například povinen přihlídnout k povaze, závažnosti a délce trvání porušení, k tomu, zda došlo k porušení úmyslně nebo z nedbalosti, k tomu, jaké kategorie osobních údajů se porušení týká atd. Dozorový úřad nemusí ve všech případech ukládat pokutu a může postupovat v souladu s čl. 58 odst. 2 obecného nařízení, kdy může využít jiné nápravné pravomoci, které již byly popsány v kapitole Pravomoci Úřadu. Úřad může při méně závažných porušeních správce či zpracovatele pouze upozornit nebo napomenout. Oprávněním úřadu je uložit více nápravných opatření a zároveň za stejné porušení uložit i správní pokutu.

Pokuty obecné nařízení rozděluje podle závažnosti porušení povinností a podle jejich výše do dvou kategorií.

První kategorie zahrnuje porušení méně závažných povinností uvedených v čl. 83 odst. 4. Jedná se o porušení povinností správce nebo zpracovatele podle čl. 8, 11, 25-39, 42 a 43 obecného nařízení [písm. a)], subjektu pro vydávání osvědčení podle čl. 42 a 43 obecného nařízení [písm. b)] a akreditovaného subjektu podle čl. 41 odst. 4 obecného nařízení [písm. c)]. Tato porušení mohou být pokutována až do výše 10 000 000 EUR, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 2 % z celkového ročního celosvětového obratu za předchozí finanční rok. Výše pokuty se určí podle toho, která hodnota je vyšší.

Druhá kategorie obsahuje závažnější porušení povinností vymezených v čl. 83 odst. 5. Jde o porušení:

- zásad zpracování a podmínek poskytnutí souhlasu podle čl. 5, 6, 7 a 9 obecného nařízení [písm. a)];
- práv subjektů údajů podle čl. 12 až 22 obecného nařízení [písm. b)];
- podmínek pro předávání osobních údajů do třetí země nebo mezinárodní organizaci podle čl. 44 až 49 obecného nařízení [písm. c)];
- povinností vyplývajících z předpisů členských států týkajících se zvláštních situací, při kterých dochází ke zpracování [písm. d)] a
- povinnosti splnit příkaz nebo dočasného či trvalého omezení zpracování nebo přerušeni toků údajů dle čl. 58 odst. 2 [písm. e)].

Za porušení výše uvedených povinností hrozí uložení správní pokuty až ve výši 20 000 000 EUR, nebo pokud se jedná o podnik, až ve výši 4 % z celkového ročního celosvětového obratu za předchozí finanční rok v závislosti na tom, která hodnota je vyšší. Stejnou sankci může dozorový úřad uložit v případě, že správce nebo zpracovatel nesplní jeho příkaz podle čl. 58 odst. 2 [čl. 83 odst. 6].

Čl. 83 odst. 7 obecného nařízení umožňuje členským státům stanovit jiná pravidla pro ukládání správních pokut orgánům veřejné moci a veřejným subjektům. Důvod této výjimky spočívá v tom, že tyto orgány jsou financovány z veřejných rozpočtů a pokuty jsou jejich příjmem. Případné hrazení pokuty by mělo za následek pouhé přelévání peněz v rámci státního rozpočtu a pokuty by byly v konečném důsledku neefektivní a mohly by omezit činnost těchto orgánů. Každý členský stát má tedy právo si určit, jak vysoké pokuty bude ukládat a zda vůbec budou pokuty těmto orgánům vyměřovány.

Dle čl. 84 odst. 1 mohou členské státy určit pravidla pro jiné sankce za porušení obecného nařízení v případě, že není možné uložit správní pokutu podle čl. 83. Jedná se o případ ukládání správních pokut orgánům veřejné moci, kdy jim může být sankce uložena, ale půjde o jinou sankci. Sankce podle tohoto článku je možné uložit právnickým a fyzickým osobám, které porušily obecné nařízení, ale samo obecné nařízení jim sankci neukládá. Mohou to být zaměstnanci správce nebo zpracovatele nebo jiné osoby, které mají přístup k osobním údajům. (Nulíček, 2018, s. 513 - 525; Pattynová, 2018, s. 453 - 466)

Zákon o zpracování osobních údajů se přestupky zabývá v hlavě VI, § 61 až 65. Za porušení zákazu zveřejnění osobních údajů stanovených jiným právním předpisem, kterého se dopustí fyzická osoba, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, hrozí pokuta až do výše 1 000 000 Kč. V případě že se přestupku dopustí tisk, film, rozhlas, televize, veřejně přístupná

počítačová síť, hrozí uložení pokuty s horní hranicí až 5 000 000 Kč [§61 odst. 1 a 2]. Tato právní úprava je doslovně převzata ze zrušeného zákona o ochraně osobních údajů, konkrétně z § 44a a § 45a. Pokud spáchá přestupek orgán veřejné moci nebo veřejný subjekt, Úřad podle § 61 odst. 3 od uložení správního trestu upustí, což je umožněno čl. 83 odst. 7 obecného nařízení.

§ 62 řeší přestupky správce nebo zpracovatele, kteří provádějí zpracování podle Hlavy II, a přestupky subjektů pro vydávání osvědčení a monitorování souladu. Porušení ustanovení o ochraně osobních údajů je pro potřebu tohoto zákona stanoveno za přestupek, čímž je dosaženo souvztažnosti mezi obecným nařízením a národními předpisy z oblasti správního trestání. „*V oblasti správního trestání se tedy uplatní přestupkový zákon potažmo správní řád a soudní řád správní, které zaručují dodržení procesních záruk a ochranu práva na spravedlivý proces dotčených subjektů.*“ (Nulíček, 2019, s. 168) Odstavec 1 vyjmenovává porušení, která jsou převzata z čl. 83 odst. 4 a 5. V odstavci 2 a 3 jsou uvedeny přestupky, kterých se může dopustit subjekt pro vydávání osvědčení a monitorování souladu. Úřadu je umožněno dle odstavce 4 upustit od uložení správního trestu tehdy, pokud uloží opatření v souvislosti s odebráním osvědčení nebo uloží opatření k odstranění nedostatků. Odstavec 5 má shodné znění jako § 61 odst. 3, a to povinnost Úřadu upustit od uložení správního trestu v případě, že přestupek spáchá orgán veřejné moci nebo veřejný subjekt.

Přestupky vyjmenované v § 63 korespondují s povinnostmi orgánů činných v trestním řízení, které upravuje Hlava III nebo zvláštní předpisy. Těmito předpisy jsou zejména:

- zákon o Policii ČR (č. 273/2008 Sb.),
- zákon o Generální inspekci bezpečnostních sborů (č. 341/2011 Sb.),
- zákon o Vojenské policii (č. 300/2013 Sb.),
- zákon o Probační a mediační službě (č. 257/2000 Sb.),
- zákon o Rejstříku trestů (č. 269/1994 Sb.),
- zákon o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky (č. 555/1992 Sb.),
- trestní řád (č. 141/1961 Sb.),
- zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních (č. 104/2013 Sb.),
- zákon o Celní správě České republiky (č. 17/2012 Sb.).

Na tyto předpisy odkazuje odstavec 1 a přestupků se dle tohoto odstavce může dopustit pouze právnická osoba. Menší skupiny přestupků dle odstavce 2 se může dopustit kdokoli, tedy i fyzická osoba. Za tyto přestupky musí být vymáhány sankce dle čl. 57 trestněprávní směrnice,

a to i od orgánů veřejné moci. To v praxi znamená, že za porušení povinností při zpracování osobních údajů podle Hlavy III, jsou sankce ukládány i subjektům, které mají při zpracování v rozsahu podle Hlavy II výjimku. Převedení většiny ustanovení trestněprávní směrnice do zákona o zpracování osobních údajů je pozitivním krokem, neboť možné přestupky spravujících orgánů jsou soustředěny do jednoho předpisu. Maximální výši pokuty stanovuje odst. 3 na 10 000 000 Kč.

Úřad je dle § 64 odst. 1 oprávněn projednávat přestupky podle tohoto zákona a dle odst. 2 je mu svěřena kompetence k vybírání pokut.

V určitých případech je možné přestupky řešit jednoduše a neformálně, a to formou odložení věci. Zvláštní ustanovení o odložení věci je zakotveno v § 65, kde je uvedeno:

„Aniž řízení o přestupku podle tohoto zákona a porušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 zahájí, může Úřad věc usnesením odložit též, jestliže je vzhledem k významu a míře porušení nebo ohrožení chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobu provedení činu, jeho následku, okolnostem, za nichž byl čin spáchán, nebo vzhledem k chování podezřelého po spáchání činu zřejmé, že účelu, jehož by bylo možno dosáhnout provedením řízení o přestupku, bylo dosaženo nebo jej lze dosáhnout jinak. Usnesení o odložení věci podle věty první se pouze poznamená do spisu; ustanovení zákona upravujícího odpovědnost za přestupky a řízení o nich týkající se vyrozumění o odložené věci se v takovém případě nepoužije.“ (Nulíček, 2019, s. 174)

Toto ustanovení může Úřad využívat v nevýznamných případech, kdy bylo soukromí subjektů údajů porušeno nebo ohroženo ve velmi malém rozsahu, případně kdy již podezřelý ze spáchání přestupku zjednal nápravu. Úřad má tak možnost snížit administrativní zátěž, která by vznikla při projednávání banálních přestupků a urychlit tak rozhodnutí v případech, při kterých nedošlo k závažným chybám. Zároveň může více času a energie věnovat vyšetřování a projednávání závažných přestupků. (Nulíček, 2019, s. 163 - 176)

3.8 Zprávy o činnosti

Každý dozorový úřad musí dle čl. 59 obecného nařízení vypracovat výroční zprávu o své činnosti, která může obsahovat soupis druhů oznámených porušení a druhů přijatých opatření. Tyto zprávy předkládá vnitrostátnímu parlamentu, vládě a dalším orgánům a také je musí zpřístupnit veřejnosti, Evropské komisi a Sboru. (Nulíček, 2018, s. 464)

Povinnost vydávat výroční zprávu byla Úřadu uložena § 29 písm. d) a § 36 zákona o ochraně osobních údajů. Obsah výroční zprávy upřesňoval § 36 odst. 1: *„Výroční zpráva Úřadu obsahuje zejména informace o provedené kontrolní činnosti a její zhodnocení, informace a zhodnocení stavu v oblasti zpracování a ochrany osobních údajů v České republice a zhodnocení ostatní činnosti Úřadu.“* (Matoušová, 2008, s. 380) V odstavci 2 bylo uvedeno, že předseda Úřadu předkládá výroční zprávu Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu ČR a vládě ČR do 2 měsíců po skončení rozpočtového roku a zveřejňuje ji. (Matoušová, 2008, s. 349)

Zákon o zpracování osobních údajů převzal s menšími úpravami ustanovení ze zákona o ochraně osobních údajů. Povinnost předkládat výroční zprávu řeší § 57, který v odst. 1 vymezuje zásadní náležitosti výroční zprávy:

- *„informace o provedené kontrolní činnosti a její zhodnocení;*
- *informace o stavu v oblasti zpracování a ochrany osobních údajů v České republice a jeho zhodnocení;*
- *zhodnocení ostatní činnosti Úřadu, včetně dozoru nad zpracováním osobních údajů podle hlavy II tohoto zákona.“* (Nulíček, 2019, s. 153 - 154)

Předseda Úřadu dle odst. 2 předkládá výroční zprávu Parlamentu a vládě do 3 měsíců od skončení rozpočtového roku. Povinnost zpracování a zpřístupnění výroční zprávy veřejnosti je stanovena v § 54 odst. 3 písm. a). (Nulíček, 2019, s. 153 - 154)

4. ANALÝZA VYBRANÝCH ČINNOSTÍ ÚŘADU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

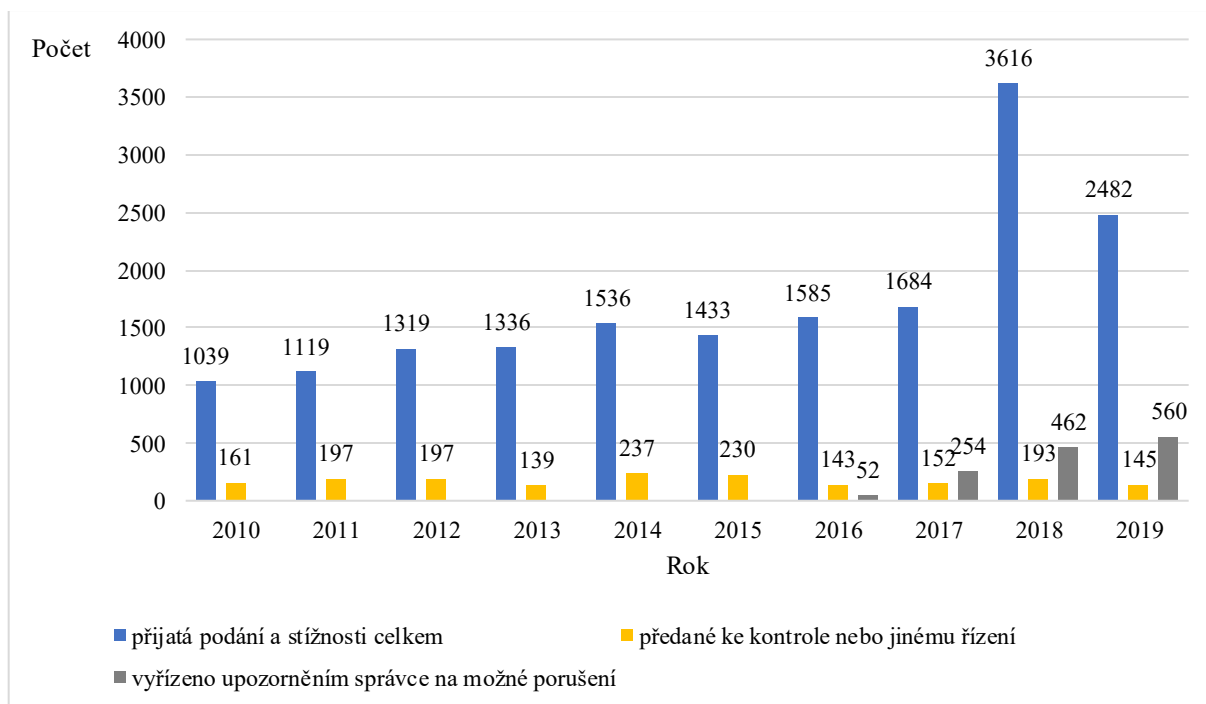
Analytická část práce se bude věnovat analýze činností Úřadu. Veškeré činnosti, kterými se Úřad zabývá, jsou popsány ve výroční zprávě. Výroční zpráva hodnotí uplynulý rok a obsahuje podrobný přehled o dozorové činnosti Úřadu v ochraně osobních údajů, která je základním a stěžejním posláním Úřadu. Dále popisuje činnosti Úřadu v oblasti poradenství a konzultací, v oblasti zahraniční spolupráce, v oblasti poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím a další činnosti, kterými se Úřad zabývá.

4.1 Dozorová činnost

Jak již bylo uvedeno, dozorová činnost v ochraně osobních údajů je základem činnosti Úřadu. Dozorová činnost je rozsáhlá oblast, do které spadá především provádění kontrol, řešení stížností, vedení správních řízení, účast na soudních řízeních a vykonávání dozoru nad šířením obchodních sdělení prováděným v rámci podnikatelské činnosti. Do nabytí účinnosti obecného nařízení mezi činnosti Úřadu patřilo evidování oznámení o zpracování osobních údajů a vedení veřejného registru povolených zpracování osobních údajů.

Podání a stížnosti řešilo do roku 2017 oddělení stížností a konzultací, které spadalo pod odbor pro styk s veřejností. S blížící se účinností obecného nařízení docházelo v roce 2018 k nárůstu počtu dotazů a stížností, proto bylo oddělení stížností a konzultací rozděleno na oddělení podnětů a stížností a oddělení konzultací. Zároveň došlo k přejmenování odboru pro styk s veřejností na odbor konzultačních agend, který spadá do sekce konzultací a dozoru vedené místopředsedou Úřadu.

V roce 2010 poprvé za dobu existence Úřadu obdržel odbor pro styk s veřejností více než 1 000 stížností na protiprávní jednání při zpracování osobních údajů. Jak je patrné z obrázku č. 2 i v následujících letech má počet podání a stížností stoupající trend. K výraznému nárůstu došlo v roce 2018 v souvislosti s účinností obecného nařízení. V následujícím roce sice počet podání a stížností klesl, ale i tak byl jejich počet vyšší než před rokem 2018. Stížnostní agendu většinou tvoří stížnosti na kamerové systémy, které provozují jak právnické osoby, tak i soukromé fyzické osoby. Další oblastí jsou stížnosti na zpracování osobních údajů pro účely přímého marketingu a dalších marketingových aktivit. Mnoho stížností se týká zpracování osobních údajů finančními institucemi, především ve vztahu ke zpracování osobních údajů o bonitě a důvěryhodnosti spotřebitele. Je vhodné zmínit i stížnosti na zpracování osobních údajů zaměstnavateli či samosprávou, ale např. i školskými zařízeními. (ÚOOÚ, 2020o)

Obrázek 2: Podání a stížnosti v letech 2010 - 2019

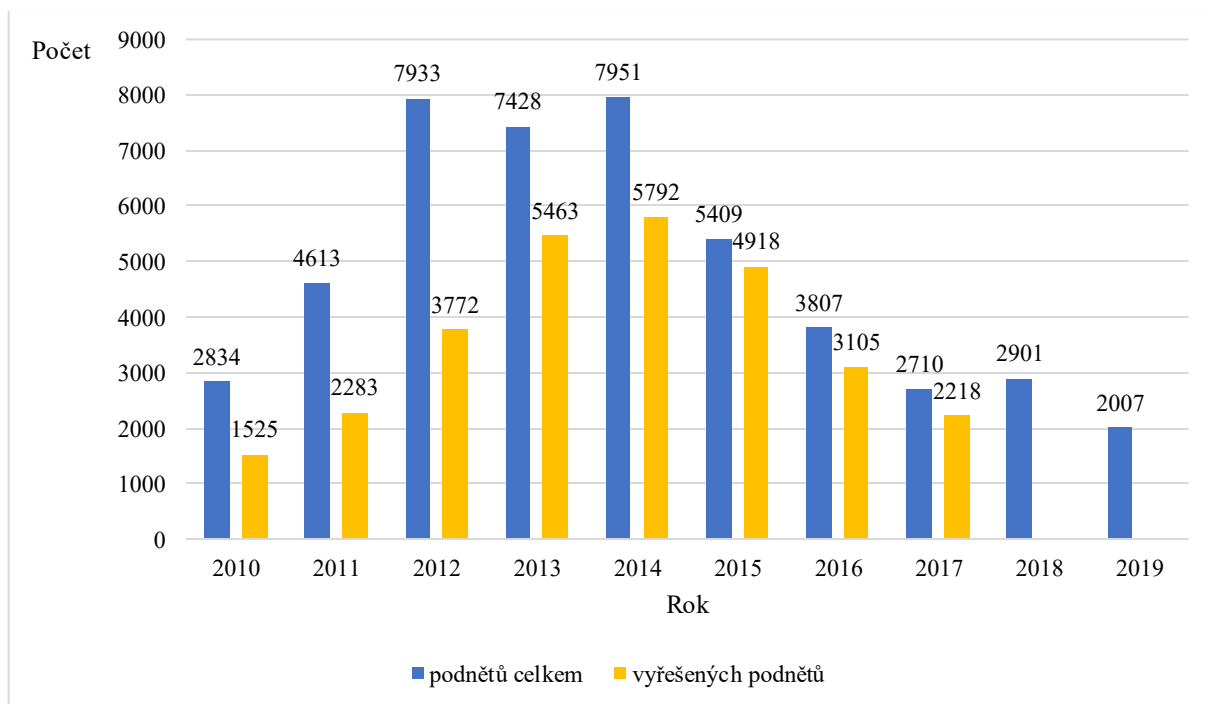
Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020o

Šíření nevyžádaného obchodního sdělení je správní delikt, který upravuje zákon o některých službách informační společnosti. Tento zákon zakazuje šířit nevyžádaná obchodní sdělení bez souhlasu příjemce. Úřad je příslušným orgánem pro výkon dozoru nad šířením obchodních sdělení prováděným během podnikatelské činnosti, přičemž součástí této působnosti je i prověřování podání, která se týkají této činnosti. Dozorovou činnost v oblasti nevyžádaných obchodních sdělení dříve vykonával jeden z inspektorátů. V souvislosti s nabytím účinnosti obecného nařízení bylo touto činností pověřeno nově vzniklé oddělení obchodních sdělení. Úkolem tohoto oddělení je provádět veškeré úkony související s nevyžádanými obchodními sděleními. Zejména se jedná o analýzy jednotlivých podání, která jsou oznamována prostřednictvím formuláře pro podání stížnosti na nevyžádaná obchodní sdělení, který je umístěn na webových stránkách Úřadu. Odesílatel obchodních sdělení nebo osoba, v jejíž prospěch jsou obchodní sdělení šířena, a zda skutečně jde o obchodní sdělení, se zjišťuje analýzou hlaviček e-mailových zpráv a textu samotného sdělení. Nejdůležitější činnost tohoto oddělení spočívá v provádění kontrolní činnosti a v ukládání sankcí. Mezi významné činnosti oddělení obchodních sdělení také patří upozorňování jednotlivých subjektů na možné porušení zákona při šíření obchodních sdělení, které se uskutečňuje v případech, kdy Úřad obdrží pouze malý počet stížností v určeném období vůči jednomu subjektu a zásah do

soukromí v elektronické komunikaci tak není značný. Toto upozornění má především preventivní funkci, neboť subjektu jsou náležitě vysvětleny podmínky, za kterých je zasílání obchodních sdělení dovoleno. Dále oddělení poskytuje konzultace v oblasti obchodních sdělení a vyřizuje písemné nebo telefonické dotazy. Na svých webových stránkách Úřad informuje o nejdůležitějších novinkách z agendy obchodních sdělení a zveřejňuje odpovědi na nejčastější dotazy, které se týkají problematiky obchodních sdělení. Od roku 2016 Úřad zveřejňuje závěry všech ukončených kontrol z oblasti nevyžádaných obchodních sdělení.

Na obrázku č. 3 je zobrazen celkový počet stížností a počet vyřešených stížností v letech 2010 až 2019. Je zřejmé, že počet doručených stížností na nevyžádaná obchodní sdělení dosáhl maxima v roce 2012 a 2014, kdy Úřad obdržel téměř osm tisíc podání. Od roku 2010 do roku 2012 počet rostl a od roku 2014 má počet přijatých podnětů klesající tendenci. Tento pokles byl, dle názoru Úřadu, způsoben především dvěma skutečnostmi. Prvním faktorem byla menší propagace slevových portálů a pokles zájmu o nabídky slevových portálů. Důvodem tohoto poklesu byl fakt, že slevové akce s nabízením zboží a služeb přestaly být tak lákavé. Přispěly k tomu také kauzy uveřejněné v médiích, kdy některé slevové portály přijaly peníze od svých zákazníků, ale realizaci služeb nebo dodání zboží již neposkytly. Druhým vlivem byla skutečnost, že provozovatelé freemailových služeb vyřešili zasílání obtěžujících zpráv tak, že tyto druhy zpráv jsou automaticky doručovány do složek „hromadné“ a „spam“, aniž by uživatelé e-mailového účtu museli sami cokoli upravovat. Na úbytku se také podílela skutečnost, že se zvýšila vzdělanost obyvatel v oblasti elektronických komunikací a také jejich přístup k podávání stížností. V minulosti Úřad mnohokrát obdržel stížnosti, které již na první pohled nebylo možné posuzovat jako obchodní sdělení. Snížení počtu stížností ale neznamenal zároveň i úbytek práce pro oddělení obchodních sdělení, protože tato problematika se stala obtížnější zejména z hlediska odhalování šířitelů obchodních sdělení a osob, které se na šíření obchodních sdělení podílejí. (ÚOOÚ, 2020o)

Obrázek 3: Nevyžádaná obchodní sdělení v letech 2010 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020o

Kontrolní činnost Úřadu byla v době platnosti zákona o ochraně osobních údajů prováděna na základě plánu kontrolní činnosti, podnětů předsedy Úřadu a podnětů či stížností, které obsahovaly upozornění na porušování zákona o ochraně osobních údajů. Na přípravě a realizaci kontrolního plánu se podíleli inspektoři, protože právě oni řídili kontrolu a prováděli další úkony v působnosti Úřadu. Od roku 2016 podporoval práci inspektorů kontrolní odbor, který vznikl rozdělením původní sekce dozorových činností. Příprava kontrolního plánu vycházela nejen ze záměrů Úřadu, ale i z poznatků kontrolujících, ke kterým dospěli v některé z předcházejících kontrol. Úřad se v rámci svých kontrolních aktivit zabýval aktuálními tématy a otázkami, které měly široký dopad a ovlivňovaly zpracovávání osobních údajů v celospolečenském měřítku. Zaměřoval se na oblasti, které se dotýkaly každého občana, klienta, zákazníka, účastníka právních vztahů, jejichž součástí bylo zpracování osobních údajů.

Podnětem pro plánování kontrolních aktivit v roce 2012 byla změna zákona o některých službách informační společnosti. V roce 2014 a i v dalších letech se Úřad věnoval kontrolám veřejných institucí, ale i soukromých subjektů, které zpracovávají databáze s velkým objemem dat (tzv. Big Data). Tyto kontroly byly především zaměřeny na způsob zabezpečení databází proti neoprávněnému přístupu a manipulaci s osobními údaji. Úřad se v roce 2016 v rámci

svých dozorových kompetencí zabýval zřejmě největším únikem dat v historii ČR. Jednalo se o kauzu zcizení a prodeje zákaznických dat klientů společnosti T-Mobile, na kterou ho upozornila média. Při kontrole Úřad prokázal, že společnost nepřijala dostatečná opatření k zabezpečení elektronické interní databáze, která obsahovala osobní údaje zhruba 1,2 milionu jejích zákazníků. V této databázi byly zaznamenány osobní údaje v rozsahu jméno, příjmení, datum narození, adresa, telefonní číslo, kód zákazníka, tarif, název, kategorie a značka zařízení, údaj o průměrné útratě, platební metodě, popř. číslu účtu a kódu banky. V důsledku nepřijetí dostatečných opatření došlo k odcizení uvedených dat jejím zaměstnancem a tím i k ohrožení osobních údajů klientů. Úřad uložil společnosti T-Mobile pokutu ve výši 3,6 mil. Kč. Na základě této skutečnosti zařadil Úřad v následujícím roce do kontrolního plánu kontroly telefonních operátorů, které byly zaměřené na zabezpečení osobních údajů zákazníků. Dále byl v roce 2017 kontrolní plán doplněn o kontroly zpracování osobních údajů, které probíhalo na základě zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, a to včetně samostatné kontroly zaměřené na účtenkovou loterii pořádanou podle § 35 uvedeného zákona.

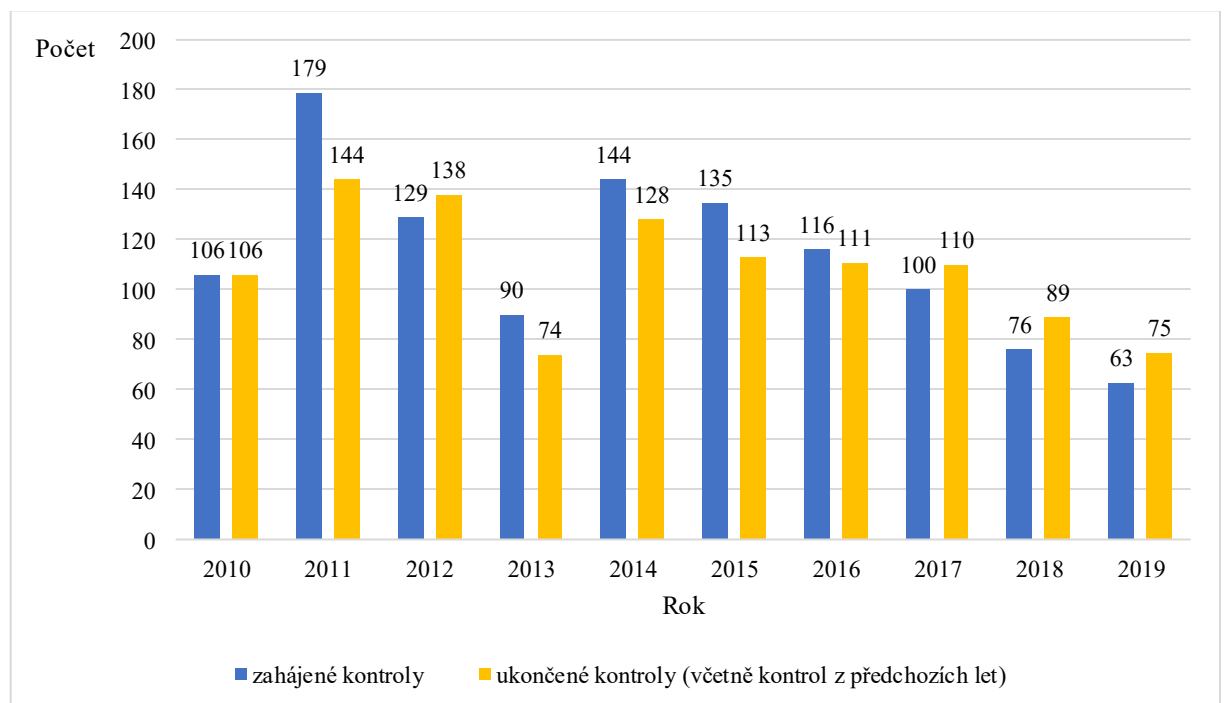
Nabytí účinnosti obecného nařízení se zásadně dotklo kontrolní činnosti Úřadu v roce 2018, protože výkon jednotlivých kontrol se v průběhu roku uskutečnil v různých režimech. Skutečnosti v kontrolách, které byly ukončeny před 25. květnem 2018, byly posuzovány podle pravidel stanovených zákonem o ochraně osobních údajů. Při kontrolách prováděných již za účinnosti obecného nařízení bylo rozhodující, kdy se uskutečnilo zpracování, které bylo předmětem kontroly. V případě, že byla prováděna kontrola zpracování prováděného před 25. květnem 2018, byl posuzován soulad se zákonem o ochraně osobních údajů. Pokud zpracování proběhlo již za účinnosti obecného nařízení, byl posuzován soulad pouze ve vztahu k obecnému nařízení. Do kontrolního plánu byly proto v roce 2018 zařazeny kontroly, které se zaměřily na dodržování zásad obecného nařízení. Dále byl doplněn o kontroly zpracování systémů, které využívají biometrické údaje.

Při kontrolách, které Úřad začal provádět v roce 2019, již postupoval podle obecného nařízení. Na základě přijetí zákona o zpracování osobních údajů, který nově upravil organizaci Úřadu, došlo k reorganizaci odboru dozoru. Místo čtyř inspektorátů vzniklo oddělení kontroly veřejného sektoru, oddělení kontroly soukromého sektoru, oddělení podpory a oddělení obchodních sdělení. Tato nová struktura odpovídá požadavkům zákona o zpracování osobních údajů a umožňuje tak lépe plánovat a provádět kontrolní činnost, a to především k potřebě odborných znalostí v jednotlivých sektorech. Dosavadní inspektoři podle ustanovení § 66 odst. 3 zákona o zpracování osobních údajů dokončí svá funkční období a noví inspektoři již

jmenování nebudou. Kontrolní činnost se v roce 2019 orientovala na dodržování povinností vyplývajících z obecného nařízení, respektive zákona o zpracování osobních údajů. Úřad se rozhodl provést kontroly využívání souborů cookies v soukromém sektoru, dále se zaměřil na kontroly zpracování biometrických údajů, na kontroly zpracování osobních údajů ve veřejném sektoru nebo na kontroly v oblasti zdravotnictví.

Součástí kontrolního plánu jsou každý rok kontroly, které jsou povinné a vyplývají z příslušných evropských právních předpisů. Jedná se o kontroly v oblasti Schengenského informačního systému, Vízového informačního systému a dalších systémů, ve kterých Úřad plní úkol dozorového orgánu vykonávajícího dohled nad dodržování příslušných předpisů.

Vývoj počtu provedených kontrol za sledované období znázorňuje obrázek č. 4. Souhrnně je možné konstatovat, až na některé výjimky, že každoročně dochází k mírnému poklesu v počtu provedených kontrol. V roce 2011 Úřad zahájil nejvyšší počet kontrol, a to konkrétně 179. Oproti roku 2010 tak došlo k výraznějším nárůstu. Naopak v roce 2012 a 2013 počet kontrol klesal. V roce 2014 počet zahájených kontrol opět značně vzrostl a v následujících letech mají počty zahájených kontrol klesající tendenci. (ÚOOÚ, 2020o)

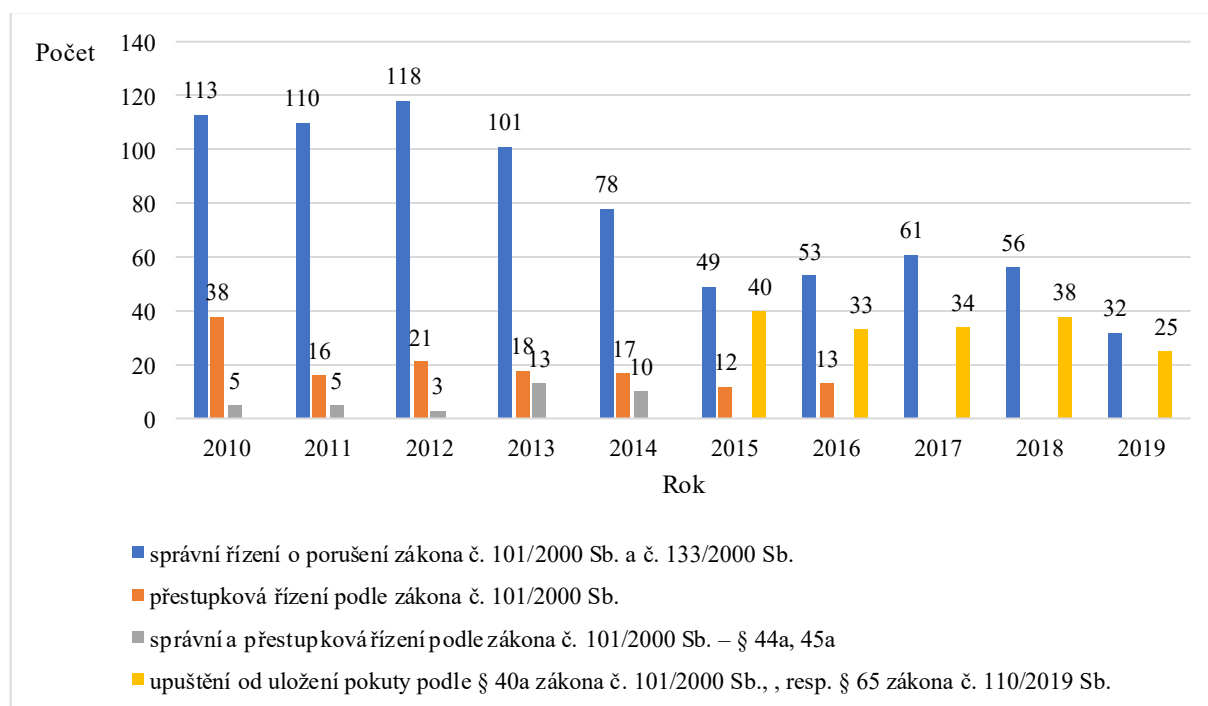

Obrázek 4: Kontrolní činnost v letech 2010 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020o

Správní řízení, která Úřad vedl, většinou souvisela s porušováním zákona o ochraně osobních údajů, ale i zvláštních zákonů, především zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel). Poznatky získané ze správních řízení Úřad zveřejňuje ve výroční zprávě a tím přispívá k odstranění některých problémů v následujících letech.

Na obrázku č. 5 je vidět, že v letech 2010 až 2013 byl počet správních řízení přibližně stejný. Od roku 2014 se začal počet správních řízení snižovat a v následujících letech měl mírně kolísavou tendenci. Snížení počtu vedených správních řízení bylo zapříčiněno přijetím zákona č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu. Na základě toho bylo do zákona o ochraně osobních údajů s účinností od 1. května 2014 doplněno nové ustanovení § 40a, podle kterého, pokud dojde k nápravě protiprávního stavu v souladu s uloženým opatřením nebo těsně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti, může Úřad upustit od uložení pokuty. V roce 2015 Úřad této možnosti využil a ve 40 případech upustil od uložení pokuty. V následujících letech se tato možnost stala běžnou praxí. Tato legislativní změna měla pozitivní vliv, neboť potlačila sankční funkci Úřadu a soustředila se na nápravu protiprávního stavu, což se považuje za nejdůležitější cíl činnosti Úřadu. (ÚOOÚ, 2020o)

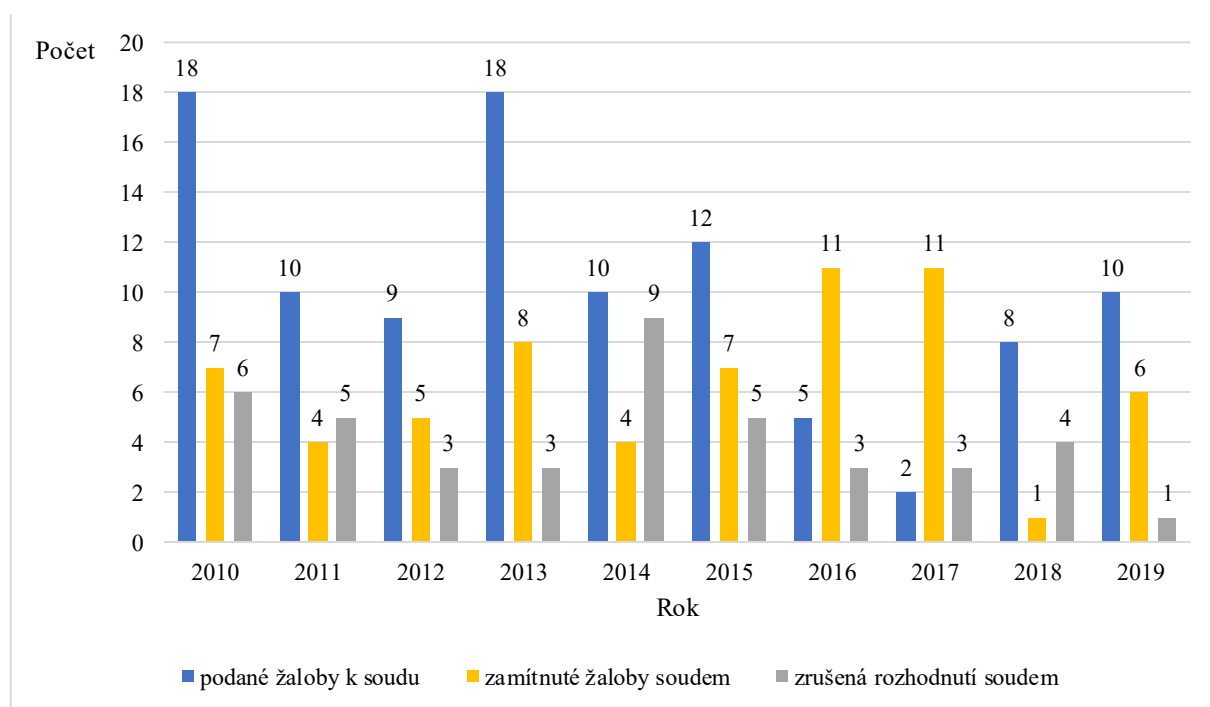

Obrázek 5: Správní trestání v letech 2010 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020o

Soudnímu přezkumu jsou předkládány některá rozhodnutí Úřadu a Úřad je tak účastníkem celé řady soudních sporů. Za sledované období lze poukázat na rozsudky, které se opakovaně v několika letech týkaly provozování kamerových systémů, zveřejňování osobních údajů v rámci televizního vysílání a prostřednictvím internetu. Ve výroční zprávě Úřad zveřejňuje a popisuje konkrétní případy významných soudních rozsudků.

V případě počtu soudních přezkumů nelze konstatovat, že je trend rostoucí nebo klesající, což je možné pozorovat na obrázku č. 6. Jejich počet v čase kolísá, přičemž nejvíce soudních přezkumů proběhlo v roce 2010, konkrétně jich bylo 31 a nejméně se jich uskutečnilo v roce 2018 s počtem 13. (ÚOOÚ, 2020o)

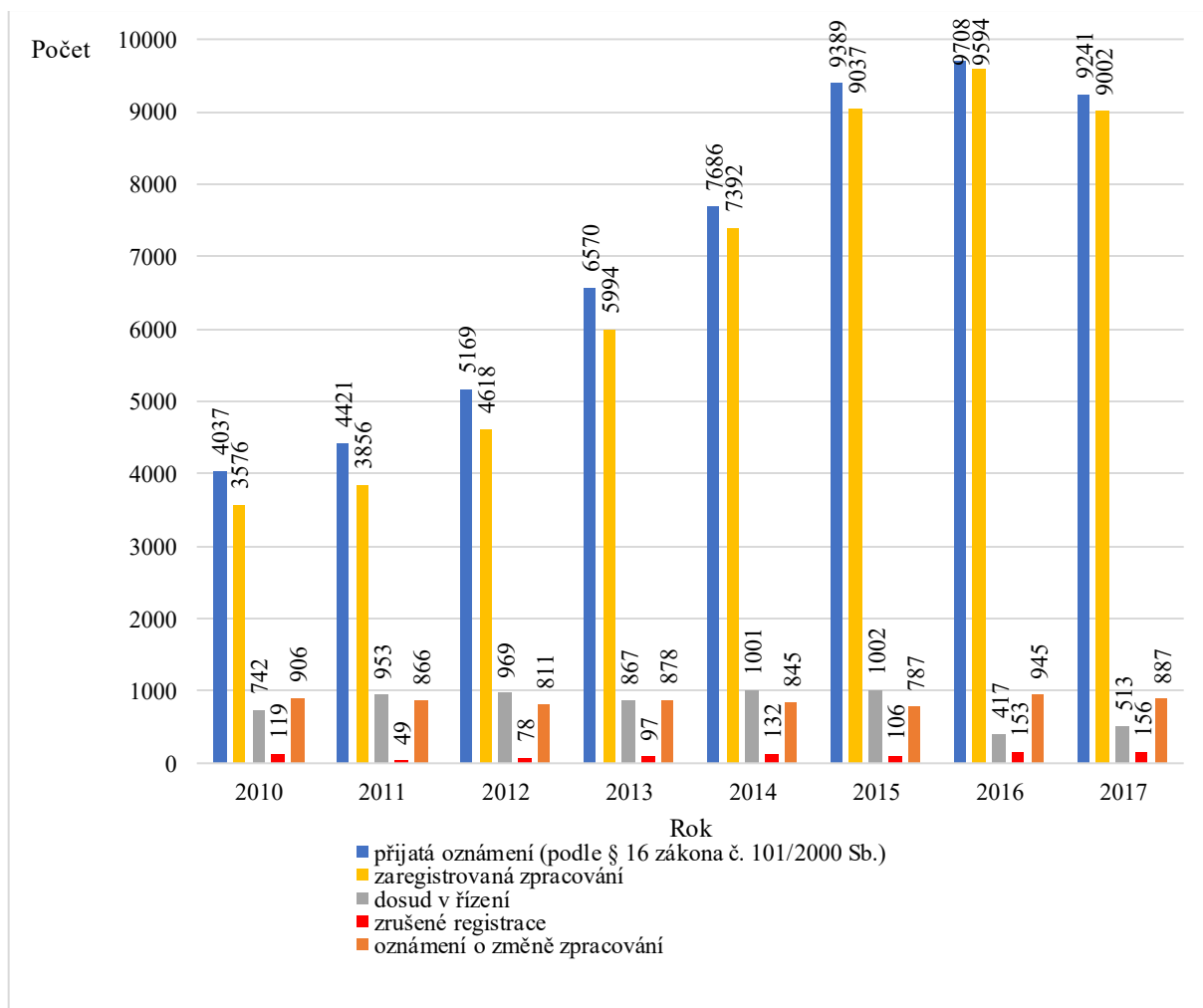

Obrázek 6: Soudní přezkum v letech 2010 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020o

Registrace probíhala do nabytí účinnosti obecného nařízení a Úřad zveřejňoval údaje o registračních oznámeních až do roku 2017. Registrace spočívala v podávání oznámení o zpracování osobních údajů podle § 16 zákona o ochraně osobních údajů. Součástí bylo i podávání žádostí týkajících se změny či doplnění stávajících registrací, které nejčastěji souvisely s doplněním rozsahu zpracovávaných osobních údajů, kategorií subjektu údajů, doplněním účelů a míst zpracování. Úřad rovněž vydával rozhodnutí o zrušení registrace podle § 17a odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů, a to z důvodů zániku či sloučení společnosti, zrušení podnikatelské činnosti nebo ukončení zpracování osobních údajů. Přehled zrušených registrací Úřad zveřejňoval ve svém Věstníku. Nejčastěji podávaná oznámení o zpracování osobních údajů se týkala zpracování prostřednictvím kamerových systémů, zpracování v rámci provozování internetových obchodů a zpracování prováděného prostřednictvím nových technologií, zejména používáním biometrických systémů. Obecné nařízení oznamovací povinnost zrušilo, respektive ji nepřevzalo, a v květnu 2018 byl veřejný registr zpracování osobních údajů uzavřen. Oznamovací povinnost byla nahrazena povinností správce vést záznamy o činnostech zpracování, v případě vysoce rizikových zpracování provést posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, a až v situaci, kdy vysoká rizika není možné eliminovat, obrátit se na Úřad s žádostí o konzultaci. Úkolem veřejného registru bylo zprostředkování základních informací o správci osobních údajů a jím prováděných zpracováních subjektům údajů. Obecné nařízení nahradilo funkci registru prohloubením zásady transparentnosti zpracování, informační povinností správců vůči subjektům údajů a zavedením institutu pověřence pro ochranu osobních údajů. Cílem těchto změn je zdůraznění odpovědnosti správců osobních údajů, kdy musí být sami schopni prokázat, že zpracovávají osobní údaje v souladu s obecným nařízením.

Z obrázku č. 7 lze odvodit rostoucí počet přijatých oznámení a zaregistrovaných zpracování až do roku 2016. Nejvyšší nárůst Úřad zaznamenal v roce 2010, kdy byl počet přijatých registračních oznámení o 23,2 % vyšší než v roce 2009. Naopak nejnižší rozdíl ve výši 3,4 % byl zaregistrován v roce 2016. V ostatních letech se nárůst pohyboval průměrně okolo 15 %. V roce 2017 došlo oproti předchozímu roku k mírnému poklesu v počtu podaných oznámení o zpracování osobních údajů. Důvodem úbytku byl ustupující význam registru vzhledem k tomu, že obecné nařízení obecnou oznamovací povinnost neupravuje. (ÚOOÚ, 2020o)

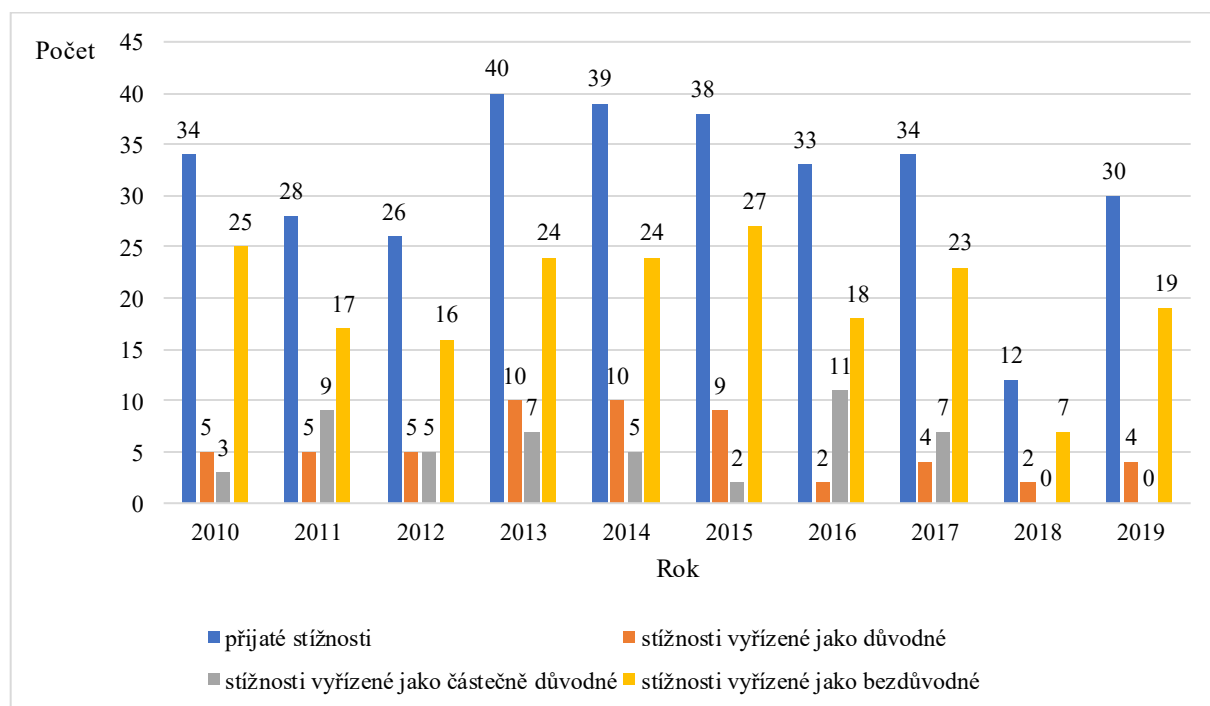
Obrázek 7: Registrace v letech 2010 - 2017

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020o

Stížnost podle § 175 správního řádu mohou podat osoby v případě, že nejsou spokojeny s výstupy správních orgánů včetně Úřadu. Dotčené osoby mají zákonné právo obrátit se na správní orgány se stížnostmi proti postupu správního orgánu nebo s podnětem na nevhodné chování úředních osob. Ustanovení § 175 správního řádu je institut sloužící k ochraně práv dotčených osob, pokud jim zákon neumožňuje jiný prostředek ochrany, kterým jsou zejména odvolání nebo další řádné či mimořádné opravné prostředky. Podle § 175 správního řádu musí být stížnost vyřízena do 60 dnů ode dne jejího doručení správnímu orgánu, který je příslušný k jejímu vyřízení. Stěžovatel musí být zároveň v této lhůtě vyzooměn o jejím vyřízení.

Z obrázku č. 8 je patrné, že od roku 2010 až do roku 2012 počet stížností mírně klesal. V roce 2013 přijal Úřad za sledované období nejvyšší počet stížností, a to celkem 40. V roce 2014 a 2015 byly počty přijatých stížností zhruba stejné, v následující letech došlo k mírnému

poklesu. Výjimku tvoří rok 2018, kdy byl počet přijatých stížností nejnižší, konkrétně jich bylo 12. Tento pokles byl způsoben nabytím účinnosti obecného nařízení, kdy výrazně narostl počet stížností a podání proti správcům a zpracovatelům osobních údajů. (ÚOOÚ, 2020o)

Obrázek 8: Stížnosti podle § 175 správního řádu v letech 2010 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020o

4.2 Poradenská a konzultační činnost

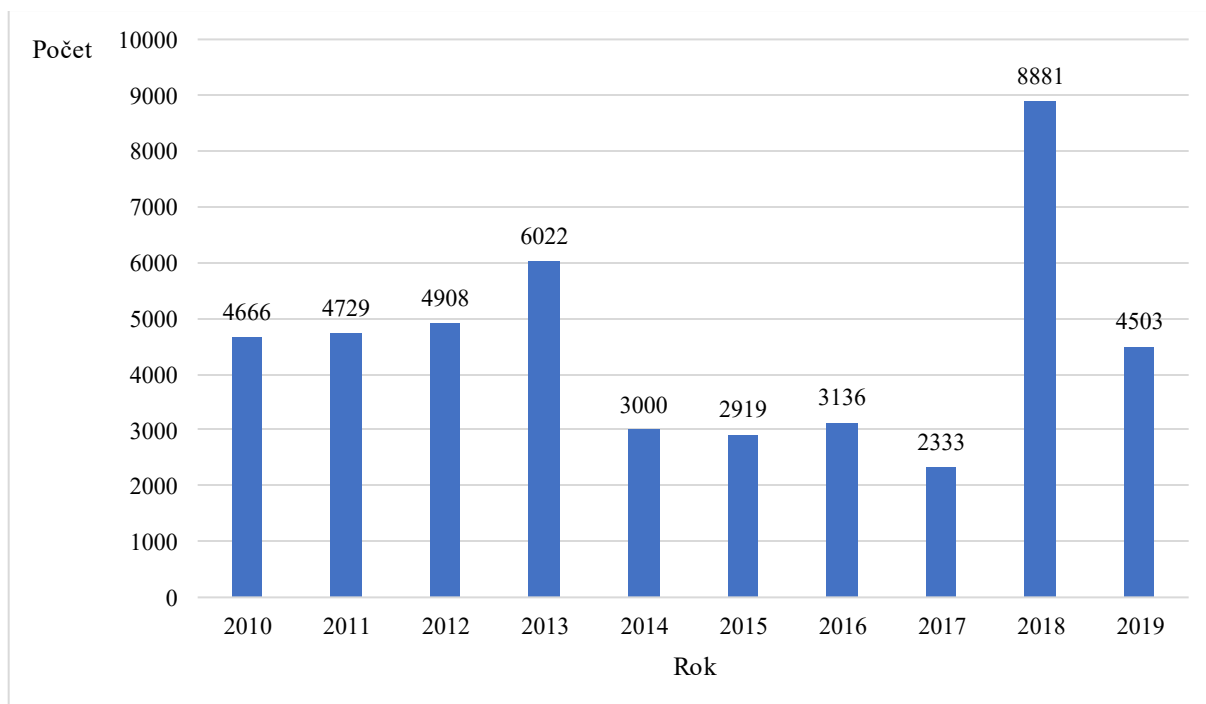
Poradenská a konzultační činnost Úřadu spočívá v poskytování konzultací a odpovědí na dotazy subjektů údajů, občanů, právnických osob a státních institucí. Nejčastěji jsou dotazy Úřadu zasílány elektronickou formou (e-mailem, poštovní datovou zprávou), ale velké množství dotazů obdrží Úřad i telefonicky. Problematiku ochrany osobních údajů lze konzultovat na základě vyžádání také osobně v prostorách Úřadu. Konzultacemi, stejně jako stížnostmi, se v minulosti zabýval odbor pro styk s veřejností. V současné době konzultace poskytuje oddělení konzultací spadající pod odbor konzultačních agend. Témata konzultační agendy jsou obdobná tématům stížnostní agendy. Před účinností obecného nařízení se nejvíce konzultací týkalo podmínek pro používání kamerových systémů, kde bylo nutné přihlédnout k rozdílu kamerových systémů spadajících do režimu zákona o ochraně osobních údajů, a kamer instalovaných pro osobní potřebu v rodinných domech – nezaznamenávajících veřejně

prostranství a zákonem upravené používání především policejních kamerových systémů. Množství dotazů směřovalo na zákonné podmínky pro pořizování kopií osobních dokladů, zejména občanského průkazu v souvislosti s uzavřením smlouvy o poskytování bankovních služeb. Časté byly i dotazy na oprávněnost požadavku na sdělení rodného čísla v různých životních situacích.

Na obrázku č. 9 lze pozorovat od roku 2010 do roku 2013 vzrůstající počet dotazů a konzultací. V roce 2013 došlo k nárůstu počtu dotazů, které měly spojitost se zakládáním interních protikorupčních linek. Dotazy byly zaměřené na možnost upozornit na nepoctivé, neetické nebo nezákonné praktiky na pracovišti, které se dějí velmi pravděpodobně se souhlasem nadřízeného. V České republice na rozdíl od mnoha zemí neexistuje speciální zákon upravující tzv. whistleblowing, proto bylo třeba na zpracování osobních údajů oznamovatelů uplatnit zákon o ochraně osobních údajů. Následující rok došlo k značnému poklesu a v období až do roku 2016 byl počet dotazů a konzultací zhruba stejný. V roce 2017 Úřad zaznamenal menší pokles. Od počátku roku 2018 v souvislosti s blížící se účinností obecného nařízení zažíval Úřad extrémní nápor dotazů ze strany široké veřejnosti. Z tohoto důvodu Úřad zaktualizoval rubriku „Často kladených otázek“, kterou pro lepší orientaci rozdělil do jednotlivých částí podle oblastí, kterých se otázky týkaly. Samozřejmostí bylo doplňování všech podstatných informací o obecném nařízení na webových stránkách Úřadu. Od začátku platnosti obecného nařízení začal Úřad každodenně provozovat telefonní informační linku určenou k poskytování rychlých informací o obecném nařízení veřejnosti, především malým a středním podnikatelům. Současně mohli tazatelé využívat dvakrát týdně telefonní linku pro dotazy, které se týkaly kamer a kamerových systémů.

Nejčastěji se dotazy vztahovaly k pověřenci pro ochranu osobních údajů, zejména pak které subjekty ho budou muset jmenovat, kdo bude moci tuto funkci vykonávat a jaké jsou možnosti k získání kvalifikace pro výkon této funkce. Množství dotazů souviselo s tím, zda má správce provádět posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, v jakých případech ho bude nutné provádět, a především kdy bude zveřejněn seznam druhů operací zpracování, které budou tomuto posouzení podléhat. Dotazy směřovaly i na povinnost vést záznamy o činnostech zpracování nebo kdo bude oprávněn pro vypracování kodexů chování. Úřad musel vysvětlovat i mnoho obecných dotazů na dopad obecného nařízení na jednotlivé správce. (ÚOOÚ, 2020o)

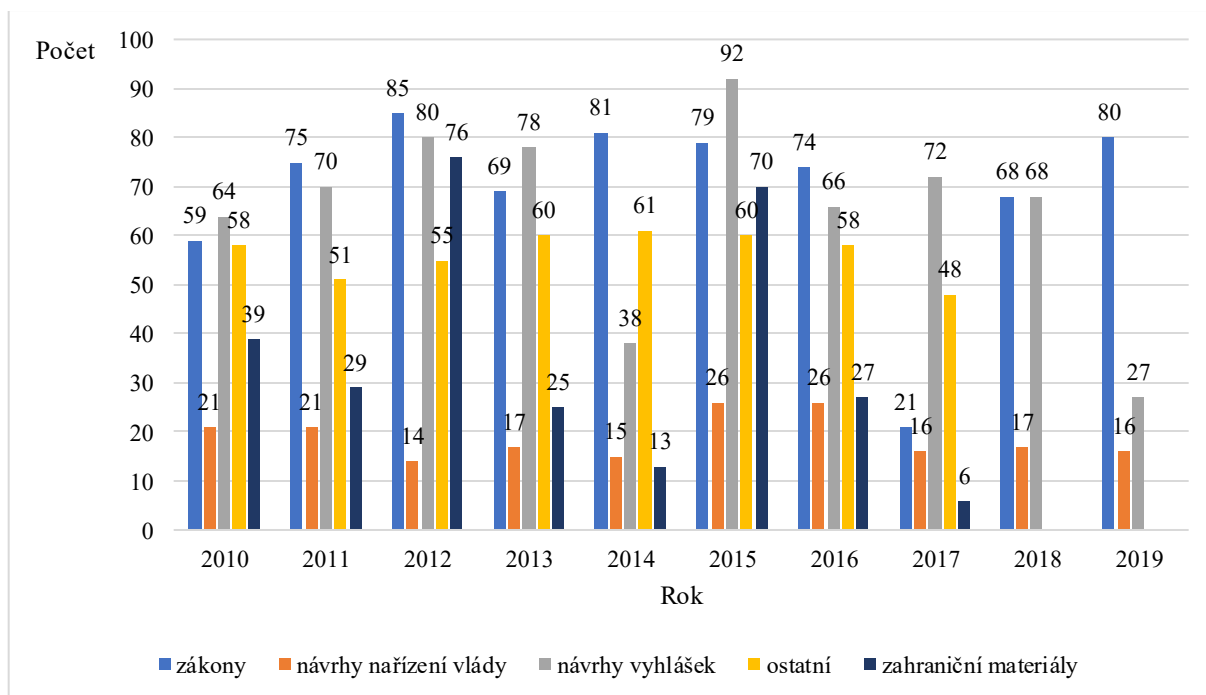

Obrázek 9: Dotazy a konzultace v letech 2010 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020o

Legislativní činnost Úřadu spočívá především v připomínkování a vyjadřování se k právním předpisům, do kterých lze zahrnout zákony, návrhy nařízení vlády, návrhy vyhlášek a ostatní dokumenty. Ze stanovisek Úřadu vyplývá, že řada materiálů týkající se zpracování dat občanů postrádá vyhodnocení rizik ochrany a zabezpečení osobních údajů. Na základě těchto zkušeností bylo navrženo, aby již v procesu přípravy zákonů, byla řádně zohledňována nezbytná pravidla ochrany osobních údajů. V připomínkových řízeních Úřad předkládá příslušným resortům podklady, které v legislativních dokumentech chybí. Úřad je bohužel některými resorty opomíjen jako povinné připomínkové místo, proto Úřad na tyto nedostatky upozorňuje a žádá dotyčné resorty o zlepšení spolupráce.

Vývoj počtu připomínkovaných legislativních návrhů znázorňuje obrázek č. 10. Počty jsou v jednotlivých letech odlišné a nelze konstatovat ani rostoucí ani klesající trend. Počty jsou závislé na činnostech jednotlivých ministerstev, která předkládají potřebné návrhy nových zákonů nebo novely zákonů, které je nutné upravit. (ÚOOÚ, 2020o)

Obrázek 10: Připomínkové legislativní návrhy v letech 2010 - 2019

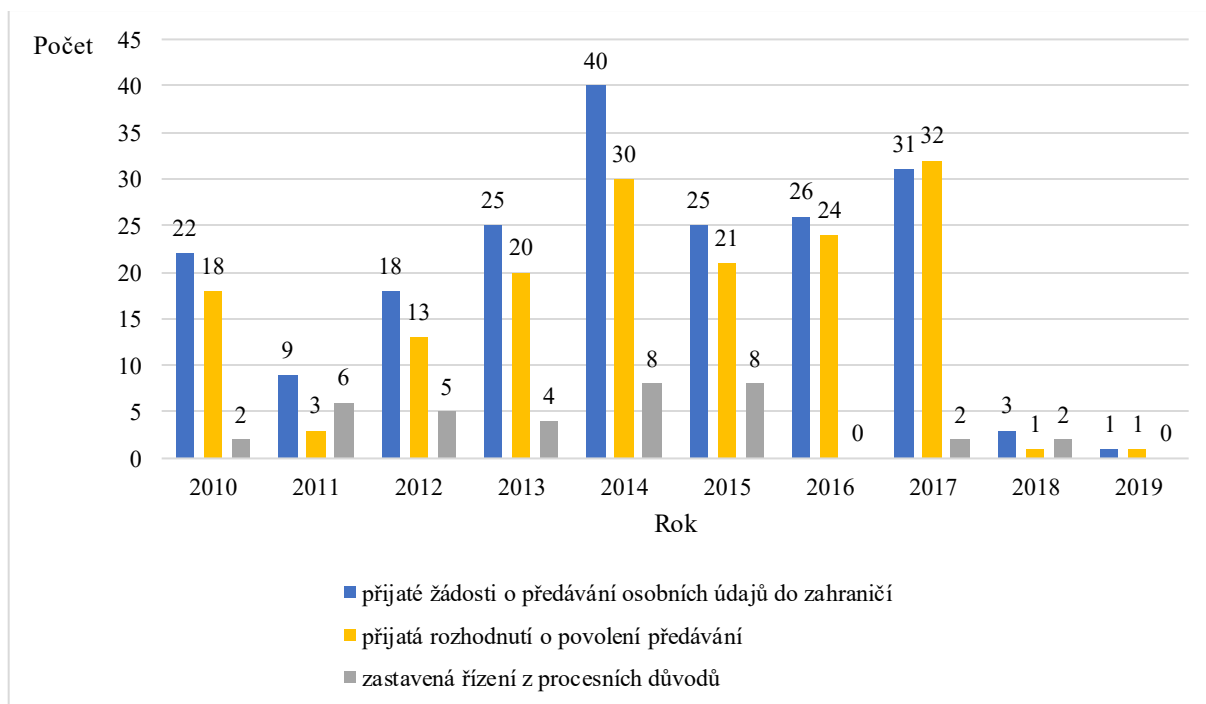
Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020a

4.3 Zahraniční spolupráce

Předávání osobních údajů do členských států EU včetně Švýcarska, ale také do třetích zemí s přiměřenou úrovní ochrany osobních údajů bylo možné v případě dodržení obecných zásad zákonného zpracování osobních údajů, které vyplývaly ze zákona o ochraně osobních údajů. Pokud byly osobní údaje předávány do třetích zemí s nepřiměřenou úrovní ochrany osobních údajů, bylo nutné Úřad předem požádat o povolení. Zvláštní režim pro předávání osobních údajů do třetích zemí upravovalo ustanovení § 27 zákona o ochraně osobních údajů, přičemž za třetí zemi se považovaly všechny země mimo EU. Význam tohoto ustanovení spočíval v zajištění ochrany osobních údajů subjektů údajů, které měly být předány a následně zpracovávány ve třetích zemích. V případě zaručení odpovídající úrovně ochrany, mohly být osobní údaje předávány do země mimo EU. Odpovídající úroveň ochrany ve třetí zemi mohly zajišťovat obecné právní předpisy, nebo odvětvová pravidla dotyčné třetí země, nebo tuto ochranu garantoval sám správce prostřednictvím vhodných ochranných opatření, která zajistila v zemi příjemce srovnatelnou úroveň ochrany předávaných osobních údajů se standardy ochrany obsaženými v zákoně o ochraně osobních údajů. K vytvoření odpovídající záruky mohli vývozci údajů využít standardní smluvní doložky podle rozhodnutí Evropské komise nebo mohli přijmout závazná podniková pravidla (Binding Corporate Rules, BCR). Obecné

nařízení se věnuje předávání osobních údajů do třetích zemí v čl. 44 až 50 a celou tuto oblast převedlo do samoregulačního režimu. V zásadě již správce osobních údajů nemusí žádat Úřad o povolení předání osobních údajů do třetích zemí, a ani ho nemusí o předání informovat. O povolení musí žádat správce pouze v případě, kdy budou osobní údaje předávány do třetích zemí s nedostatečnou úrovní ochrany na základě nestandardních nástrojů pro vytvoření vhodných záruk, a to zejména pomocí smluvních doložek a nezávazných správních ujednání mezi orgány veřejné moci nebo veřejnými subjekty, která zahrnují vymahatelná a účinná práva subjektů údajů.

Na obrázku č. 11 je možné v roce 2011 sledovat snížení počtu podávaných žádostí o povolení předání osobních údajů do třetích zemí oproti roku 2010. Tento pokles byl způsoben především tím, že správci využívali pro předání osobních údajů do třetích zemí nástroje vytvořené Evropskou komisí speciálně pro zajištění odpovídající ochrany předaných osobních údajů ve třetí zemi a které umožnili správcům předávat osobní údaje bez zvláštního povolení Úřadu. V následujících letech až do roku 2017 byl počet žádostí téměř stejný. Pouze v roce 2014 došlo k výraznějšímu nárůstu, konkrétně to bylo 40 žádostí o povolení k předání osobních údajů do třetích zemí. Růst zapříčinilo usnesení Evropské komise, ve kterém bylo konstatováno, že nástroje bezpečného přístavu (Safe Harbour) neposkytují občanům EU dostatečnou ochranu, a proto by tato předávání měla probíhat na základě jiných nástrojů, například smluvních doložek nebo závazných podnikových pravidel. Systém bezpečný přístav (Safe Harbour) byl upravený rozhodnutím Evropské komise dne 26. července 2000 podle směrnice 95/46/ES o odpovídající ochraně poskytované podle zásad „bezpečného přístavu“, které byly speciálně vytvořeny pro předání osobních údajů do Spojených států amerických. A protože právě do Spojených států amerických jsou osobní údaje z ČR předávány nejčastěji, vzrostl počet žádostí o povolení. S novou právní úpravou definovanou obecným nařízením je od roku 2018 počet podávaných žádostí minimální. V roce 2018 Úřad přijal 3 žádosti a v roce 2019 pouze 1 žádost. (ÚOOÚ, 2020o)

Obrázek 11: Povolení k předávání osobních údajů do zahraničí v letech 2010 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020a

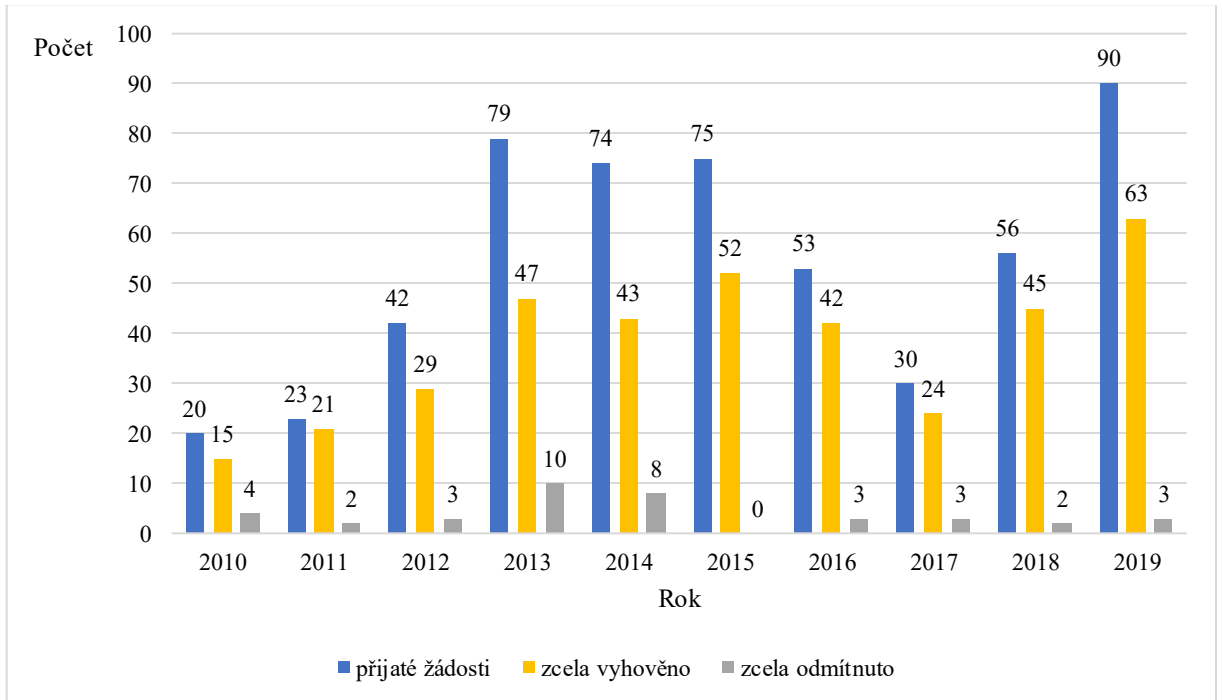
4.4 Svobodný přístup k informacím

Poskytování informací upravuje zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). Žádosti o informace, které byly Úřadu doručovány, se vztahovaly k jeho působnosti. Nejčastěji byly žadatelům poskytnuty informace o výsledcích správních řízení, soudních řízení a také o výšce uložených sankcí. Velké množství žádostí bylo zaměřeno na kontrolní činnost Úřadu. Žadatelům byly podány informace o kontrolách u jednotlivých subjektů včetně výsledků těchto kontrol a uložených nápravných opatřeních. Některé žádosti o informace se týkaly výše rozpočtu či hospodaření Úřadu, a to především v oblasti personální či mzdové. Úřad také zpřístupňoval další dokumenty, například vnitřní předpisy, kontrolní plány nebo organizační či pracovní řád. Poskytnuté informace byly zveřejňovány v souladu s § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Některým žadatelům Úřad zcela vyhověl a některé částečně nebo zcela odmítl. Nejčastějším důvodem odmítnutí žádosti o informace byla ochrana osobních údajů, které byly obsaženy v požadovaných dokumentech, anebo skutečnost, že se jednalo o požadavek na informace, které nelze dle § 11 zákona o svobodném přístupu k informacím poskytnout.

S nabytím účinnosti změnového zákona došlo ke změně zákona o svobodném přístupu k informacím. Od 2. ledna 2020 byly Úřadu svěřeny zcela nové kompetence v oblasti práva na informace. Úřad je oprávněn vést přezkumné řízení u rozhodnutí nadřízeného orgánu. Žadatel o informace, kterému povinný subjekt zamítnul jeho odvolání nebo rozklad, se může s podnětem na přezkum rozhodnutí obrátit na Úřad. Dále má Úřad zmocnění řešit podněty a žádosti na ochranu před nečinnostmi nadřízených orgánů. Jedná se o posuzování nečinnosti v řízeních o odvolání nebo rozkladu a ve vyřizování stížností. Úřad se stal odvolacím orgánem pro ty povinné subjekty, u kterých doposud o odvoláních a stížnostech rozhodoval ten, kdo stál v jejich vedení, a to z toho důvodu, že nebylo možné určit nadřízený orgán dle ustanovení § 178 správního řádu. Příkladem takových subjektů jsou obchodní společnosti ve stoprocentním vlastnictví státu, krajů, měst či obcí, ale i další subjekty. Úřad tedy začal vykonávat funkci nadřízeného orgánu pro tyto povinné subjekty. Jmenovitý seznam povinných subjektů, pro které je Úřad nadřízeným orgánem, nebylo možné stanovit a každý případ bude nutné vždy individuálně posoudit. Vzhledem k těmto novým působnostem musel Úřad zajistit navýšení finančních prostředků a posílit personální kapacity. V listopadu 2019 proto vzniklo nové oddělení práva na informace, které zabezpečuje nové kompetence v této oblasti. Účinnost těchto změn sice nastala až v lednu 2020, ale již ve druhé polovině roku 2019 se na Úřad obracelo několik žadatelů o informace. Mimo jiné se na Úřad obracely povinné subjekty, které žádaly o stanovisko, zda Úřad bude či nebude jejich nadřízeným orgánem.

Na obrázku č. 12 je zachycen vývoj žádostí o poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Od roku 2010 až do roku 2013 počty žádostí narůstaly. V roce 2013 Úřad obdržel celkem 79 žádostí, což v porovnání s předchozím rokem znamenalo takřka stoprocentní nárůst a v porovnání s rokem 2010 bezmála čtyřistaprocentní nárůst. Následující dva roky byl zájem veřejnosti o informace srovnatelný s předchozím rokem. V dalších dvou letech následoval mírný pokles žádostí. Toto snížení souviselo s tím, že byl v mnoha případech požadován rozsáhlý soubor informací, který zasahoval do mnoha oblastí činnosti Úřadu. V roce 2018 bylo Úřadu zasláno celkem 56 žádostí o poskytnutí informací vztahujících se k jeho působnosti, což bylo o 26 více než v roce 2017. Zvýšení bylo způsobeno především intenzivnějším zájmem veřejnosti o oblast ochrany osobních údajů v souvislosti s nabytím účinnosti obecného nařízení. Ještě vyšší přírůstek žádostí o informace Úřad zaznamenal v roce 2019, kdy jich obdržel celkem 90, což je nejvyšší počet ve sledovaném období. Tento nárůst stále souvisel s přijetím obecného nařízení. Veřejnost měla zvýšený zájem o konkrétní výsledky z dozorové činnosti ve vztahu k obecnému nařízení a o kontrolní

protokoly nebo rozhodnutí Úřadu v rámci dozorové činnosti v oblasti šíření obchodních sdělení dle zákona o některých službách informační společnosti. (ÚOOÚ, 2020o)

Obrázek 12: Žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím v letech 2010 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle ÚOOÚ, 2020o

ZÁVĚR

První kapitola této práce popisovala historický vývoj ochrany osobních údajů. Za nejdůležitější mezinárodní dokument, který upravoval ochranu lidských práv, je považována Všeobecná deklarace lidských práv přijatá 10. prosince 1948 v New Yorku. Na evropském území bylo důležitým aktem sjednání Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod dne 4. listopadu 1950. V EU pak byla až do května 2018 nejdůležitějším dokumentem k ochraně osobních údajů směrnice 95/46/ES. 25. května 2018 ji nahradilo obecné nařízení, které je považováno za jednu z nejkompexnějších právních úprav ochrany osobních údajů na světě. V České republice se ochraně osobních údajů začala věnovat větší pozornost až v 90. letech 20. století, kdy byla přijata Listina základních práv a svobod. Komplexní právní předpis, který se zabýval problematikou ochrany osobních údajů, byl zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech. Ten byl pro své nedostatky nahrazen zákonem o ochraně osobních údajů. V souvislosti s nabytím účinnosti obecného nařízení v EU a tím pádem i v ČR, byl přijat zákon o zpracování osobních údajů.

Druhá kapitola byla zaměřena na současnou právní úpravu ochrany osobních údajů v ČR, kterou je zákon o zpracování osobních údajů. Problematiku ochrany soukromí také řeší celá řada jiných předpisů, například občanský zákoník, trestní zákoník nebo zákoník práce. Dále byly vysvětleny nejdůležitější pojmy, které souvisejí s ochranou osobních údajů, a to konkrétně osobní údaj, zpracování osobních údajů, správce a zpracovatel. Součástí bylo představení dozorových orgánů, které dohlíží na dodržování povinností v oblasti ochrany osobních údajů, a jejich vzájemné spolupráce. V rámci EU tuto pozici vykonává Sbor, který je tvořen zástupci dozorových úřadů pro ochranu údajů z každého členského státu a evropským inspektorem ochrany údajů. Vzájemná spolupráce mezi členskými státy EU probíhá v oblasti společné vízové politiky, celní správy a boje proti organizované trestné činnosti.

Kapitola třetí byla věnována Úřadu, ve které byla vysvětlena jeho působnost, nezávislost a organizace. Dále byly popsány úkoly, pravomoci a činnost Úřadu. Působnost Úřadu je vymezena především obecným nařízením a zákonem o zpracování osobních údajů. Po nabytí účinnosti těchto nových předpisů se na působnosti Úřadu nic zásadního nezměnilo. V případě nezávislosti Úřadu došlo ke změně, neboť dříve Úřad nesplňoval podmínku personální nezávislosti, protože většina pracovníků Úřadu byla podřízena náměstkovi ministra vnitra pro státní službu. Zákon o zpracování osobních údajů tuto kompetenci ministru vnitra pro státní službu odejmul a všechny zaměstnance si vybírá předseda Úřadu. V oblasti organizace Úřadu nastaly také změny. Obecné nařízení od sebe odlišuje pojem člen a zaměstnanec dozorového

úřadu. Za člena se považuje pouze předseda a místopředseda Úřadu. Zaměstnanci mají odlišné postavení a jsou přímo podřízeni členům Úřadu. Zákon o zpracování osobních údajů zpřísnil požadavky na předsedu Úřadu, dále zrušil institut inspektorů a zavedl novou funkci místopředsedy. Úřadu přibyly nové úkoly, především v souvislosti s novými procesy a postupy, které zavedlo obecné nařízení. Novým úkolem Úřadu je vypracování seznamu druhů operací v souvislosti s posouzením vlivu na ochranu osobních údajů a podpora zavedení mechanismů pro vydávání osvědčení o ochraně osobních údajů a zavedení pečeti a známek dokládajících ochranu údajů pro účely prokázání souladu s obecným nařízením. Zákon o zpracování osobních údajů upřesnil úkoly Úřadu, jak ve vztahu ke zpracování osobních údajů podle obecného nařízení, tak podle trestněprávní směrnice. Každý dozorový úřad musí mít adekvátní pravomoci, které ho opravňují k plnění stanovených úkolů. V porovnání s pravomocemi, které měl Úřad před účinností obecného nařízení, k jejich zásadnímu posílení nedošlo. Nově jsou upraveny zejména pravomoci, které se vztahují k novým právním institutům, jako je ohlásit správci nebo zpracovateli údajné porušení obecného nařízení a provádět přezkum osvědčení. Dozorová činnost je základním posláním Úřadu, při které se Úřad řídí zejména obecným nařízením, zákonem o zpracování osobních údajů a dalšími předpisy jako jsou kontrolní řád, správní řád a zákon o odpovědnosti za přestupky. Dozorová činnost spočívá především v kontrole, zda jsou dodržována pravidla a povinnosti, které vyplývají z obecného nařízení.

Cílem této práce bylo zhodnotit vývoj a strukturu vybraných činností Úřadu v období let 2010 až 2019. Ten byl naplněn ve čtvrté kapitole, která byla zaměřena na analýzu vybraných činností Úřadu za období let 2010 až 2019. Činnosti úřadu byly rozděleny na oblast dozoru, na oblast poradenství a konzultací, na oblast zahraniční spolupráce a na oblast poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Dozorová činnost v ochraně osobních údajů je základem činnosti Úřadu, proto je nejvíce rozsáhlá. Spadá do ní především provádění kontrol, řešení stížností, vedení správních řízení, účast na soudních řízeních a vykonávání dozoru nad šířením obchodních sdělení prováděným v rámci podnikatelské činnosti. Do nabytí účinnosti obecného nařízení mezi činnosti Úřadu patřilo evidování oznámení o zpracování osobních údajů a vedení veřejného registru povolených zpracování osobních údajů. Oblast poradenství a konzultací zahrnuje poradenskou a konzultační činnost, která spočívá v poskytování konzultací a odpovědí na dotazy subjektů údajů, občanů, právnických osob a státních institucí. Do této oblasti se dále řadí legislativní činnost, která je významná z hlediska vyjadřování se k zákonům, návrhům nařízení vlády, návrhům vyhlášek a ostatním dokumentům. Zahraniční spolupráce zahrnuje předávání osobních údajů do

členských států EU včetně Švýcarska a do třetích zemí s přiměřenou úrovní ochrany osobních údajů. Obecné nařízení upravilo předávání osobních údajů do třetích zemí tak, že správce osobních údajů již v zásadě nemusí Úřad žádat o povolení, a ani ho nemusí o předání informovat. Poskytování informací upravuje zákon o svobodném přístupu k informacím, který byl s účinností od 2. ledna 2020 novelizován a Úřadu byly svěřeny zcela nové kompetence v oblasti práva na informace. Úřad je oprávněn vést přezkumné řízení u rozhodnutí nadřízeného orgánu.

V návaznosti na stanovený cíl práce byly formulovány dvě výzkumné otázky (VO), na které již bylo v podstatě odpovězeno v analytické části práce. Pro úplnost budou otázky a odpovědi na ně následně uvedeny. VO 1: Který rok analyzovaného období byl z hlediska činnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů nejnáročnější? V tomto případě je odpověď jednoznačná, že to byl rok 2018, kdy nabylo účinnosti obecné nařízení. Úřad řešil velké množství dotazů a poskytoval mnoho konzultací, dále vyřizoval značné množství podání a stížností. Úřadu také přibýly nové úkoly a pravomoci, především v souvislosti s novými procesy a postupy, které obecné nařízení zavedlo. VO 2: Kterých činností Úřadu pro ochranu osobních údajů se nejvíce dotkla účinnost Obecného nařízení o ochraně osobních údajů? Zde existuje více odpovědí a první z nich je, že účinnost obecného nařízení měla značný vliv na stížnostní a konzultační agendu. Úřad musel přistoupit k reorganizaci oddělení stížností a konzultací, které poskytovalo konzultace a řešilo stížnosti. Dále Úřad v roce 2018 vyřizoval více než dvojnásobný počet stížností než v roce 2017. Další činnost, kterou výrazně ovlivnila účinnost obecného nařízení, byla poradenská a konzultační činnost. Úřad zažíval v roce 2018 extrémní nápor dotazů ze strany široké veřejnosti. Zásadní vliv měla účinnost obecného nařízení na kontrolní činnost, neboť jednotlivé kontroly se v průběhu roku 2018 uskutečnily v různých režimech. Inspektoři museli postupovat buď podle zákona o ochraně osobních údajů nebo podle obecného nařízení, a to s ohledem na to, kdy se uskutečnilo zpracování. V neposlední řadě se účinnost obecného nařízení dotkla činnosti Úřadu, která spočívala ve vyřizování registračních oznámení o zpracování osobních údajů a vedení veřejného registru povolených zpracování osobních údajů. Obecné nařízení oznamovací povinnost o zpracování osobních údajů nepřevzalo a veřejný registr zpracování osobních údajů byl v květnu 2018 uzavřen.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] EPRAVO.CZ, 2019. Články. *Nový zákon o zpracování osobních údajů*. [online]. 30. 5. 2019 [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novy-zakon-o-zpracovani-osobnich-udaju-109312.html>.
- [2] Evropská veřejná správa, 2015. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 544 s. ISBN 978-807-4521-102.
- [3] JANEČKOVÁ, Eva, 2018. *GDPR: praktická příručka implementace*. První vydání. Praha: Wolters Kluwer, 136 s. ISBN 978-807-5522-481.
- [4] JANEČKOVÁ, Eva a Václav BARTÍK, 2016. *Ochrana osobních údajů v pracovním právu: (otázky a odpovědi)*. První vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 192 s. ISBN 978-807-5521-453.
- [5] KUČEROVÁ, Alena a kol., 2003. *Zákon o ochraně osobních údajů: komentář*. První vydání. Praha: C.H. Beck, 406 s. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 80-717-9762-6.
- [6] MAŠTALKA, Jiří, 2008. *Osobní údaje, právo a my*. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice ABC. ISBN 978-807-4000-331.
- [7] MATOUŠOVÁ, Miroslava a Ladislav HEJLÍK, 2008. *Osobní údaje a jejich ochrana*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 468 s. Právní rukověť (ASPI). ISBN 978-807-3573-225.
- [8] MELOTÍKOVÁ, Petra, 2018. *Ochrana osobních údajů v rámci veřejné správy*. Praha: Leges, 152 s. Teoretik. ISBN 978-807-5022-752.
- [9] NAVRÁTIL, Jiří, 2018. *GDPR pro praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 339 s. Pro praxi. ISBN 978-807-3806-897.
- [10] NEZMAR, Luděk, 2017. *GDPR: praktický průvodce implementací*. První vydání. Praha: Grada Publishing, 304 s. Právo pro praxi. ISBN 978-802-7106-684.
- [11] NULÍČEK, Michal, 2018. *GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 580 s. Praktický komentář. ISBN 978-807-5980-687.
- [12] NULÍČEK, Michal a kol., 2019. *Zákon o zpracování osobních údajů*. První vydání. Praha: Wolters Kluwer, 212 s. Praktický komentář. ISBN 978-807-5984-678.
- [13] PATTYNOVÁ, Jana a kol., 2018. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR): data a soukromí v digitálním světě: komentář*. První vydání. Praha: Leges, 488 s. Komentátor. ISBN 978-807-5022-882.

- [14] STAŇKOVÁ, Lucie, 2018. *GDPR snadno a přehledně*. První vydání. Praha: Mladá fronta, 376 s. ISBN 978-802-0451-088.
- [15] TÝČ, Vladimír, 1998. *Česká republika a současný svět: (sborník dokumentů)*. Praha: Linde. ISBN 80-720-1121-9.
- [16] ÚOOÚ, 2020a. Schengen (informační systémy EU). *Odkazy a doplňující informace*. [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/odkazy-a-doplnujici-informace/ds-3282/p1=3282>.
- [17] ÚOOÚ, 2020b. Schengen (informační systémy EU). *SIS – Schengenský informační systém*. [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/sis-schengensky-informacni-system/ds-3280/p1=3280>.
- [18] ÚOOÚ, 2020c. Schengen (informační systémy EU). *VIS – Vízový informační systém*. [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/vis-vizovy-informacni-system/ds-3281/p1=3281>.
- [19] ÚOOÚ, 2020d. Schengen (informační systémy EU). *CIS – Celní informační systém*. [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/cis-celni-informacni-system/ds-3849/p1=3849>.
- [20] ÚOOÚ, 2020e. Schengen (informační systémy EU). *EURODAC*. [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/eurodac/ds-3850/p1=3850>.
- [21] ÚOOÚ, 2020f. Schengen (informační systémy EU). *EUROPOL*. [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/europol/ds-5334/p1=5334>.
- [22] ÚOOÚ, 2020g. Úřad. *Působnost úřadu*. [online]. [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/pusobnost-uradu/ds-1269/archiv=1&p1=1059>.
- [23] ÚOOÚ, 2020h. Úřad. *Životopis předsedkyně Úřadu*. [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/zivotopis-predsedkyne-uradu/ds-1067/archiv=0&p1=1059>.
- [24] ÚOOÚ, 2020ch. Úřad. *Organizační struktura*. [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/organizacni-struktura/ds-1063/archiv=0&p1=1059>.
- [25] ÚOOÚ, 2020i. Poradna. *Chci podat stížnost na správce nebo zpracovatele*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/chci-podat-stiznost-na-spravce-nebo-zpracovatele/ds-4454/p1=4454>.
- [26] ÚOOÚ, 2020j. Obchodní sdělení. *Formulář stížnosti – jak podat stížnost na nevyžádaná obchodní sdělení*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/formular-stiznosti-jak-podat-stiznost-na-nevyzadana-obchodni-sdeleni/ds-1501/archiv=0&p1=1493>.

- [27] ÚOOÚ, 2020k. *Dozorová a rozhodovací činnost*. [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/dozorova-a-rozhodovaci-cinnost/ds-1277/p1=1277>.
- [28] ÚOOÚ, 2020l. *Dozorová a rozhodovací činnost. Informace o kontrole*. [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/informace-o-kontrole/ds-1279/p1=1279>.
- [29] ÚOOÚ, 2020m. *Dozorová a rozhodovací činnost. Ukončené kontroly*. [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/ukoncene-kontroly/ds-5649/p1=5649>.
- [30] ÚOOÚ, 2020n. *Dozorová a rozhodovací činnost. Přestupky. Porušení povinností při zpracování osobních údajů*. [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/poruseni-povinnosti-pri-zpracovani-osobnich-udaju/ds-1487/p1=1487>.
- [31] ÚOOÚ, 2020o. *Publikace. Výroční zpráva*. [online]. [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/vyrocní-zprava/ds-2089/archiv=0&p1=2087>.
- [32] *Ústava ČR: Listina základních práv a svobod; Parlament, volby, Ústavní soud, Ombudsman, ministerstva; Antidiskriminační zákon, Zákon o Sbírce zákonů: změny volebních zákonů - prezident, Parlament ČR: redakční uzávěrka*. 2018. První vydání. Ostrava: Sagit. ÚZ. ISBN 978-807-4882-890.
- [33] VOJÁČEK, Ladislav, Karel SCHELLE a Vilém KNOLL, 2016. *České právní dějiny*. 3. upravené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 694 s. ISBN 978-807-3805-753.
- [34] ZÁKONY PRO LIDI, 2020a. *Zákon č. 101/2000 Sb. Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů*. [online]. [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>.
- [35] ZÁKONY PRO LIDI, 2020b. *Zákon č. 255/2012 Sb. Zákon o kontrole (kontrolní řád)*. [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-255>.
- [36] *Zpracování osobních údajů: nový zákon o zpracování osobních údajů a další právní předpisy. GDPR: obecné nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679, o ochraně osobních údajů: redakční uzávěrka 1.5.2019*, 2019. První vydání. Ostrava: Sagit. ÚZ. ISBN 978-807-4883-538.
- [37] ŽŮREK, Jiří, 2017. *Praktický průvodce GDPR*. První vydání. Olomouc: ANAG, 224 s. Právo (ANAG). ISBN 978-807-5540-973.